

LVT

Jaroslav Šrám
ateliér Sosna & Filsak

*„Nepříjemný je Liberec jako málokteré město!
Kdyby chtěli realisté poesii umrtvit, nechť ji internují do
Liberce: za čtrnáct dní bude na ní místo pele sukno a
její růžové máře budou obarveny do špinavého modra.
Lidé tu vypadají jako marinovaní ouhoři, místo domů
jsou zde jen barvírny, Kamenice má v řечиšti svém místo
vody rozpuštěnou šmolku, člověka to mrzí, že alespoň
nebe není zde zelené nebo červené, aby přece nějaká
byla změna! Modro a nic jiného než modro, sukno a nic
jiného než sukno!“¹*

LVT
diplomová práce

Jaroslav Šrám

ateliér Vojtěcha Sosny a Karla Filsaka
Fakulta architektury ČVUT
Ústav navrhování I 15127
ZS 2024/2025

¹Jan NERUDA: Feuilletton, Liberec, Národní listy, 8.10 1865, 1

Práce navazuje na předdiplomní seminář, zpracovaný v letním semestru 23/24 v ateliéru Sosna & Filsak na Fakultě architektury ČVUT v Praze, který analyzoval město Liberec, jeho významnou historickou osu a tradici výstavních trhů. Diplomní projekt se blíže zabývá územím bývalých Libereckých výstavních trhů. Území, které svým využitím a prostorovým uspořádáním není aktuální. Cílem práce je najít takové řešení, které využívá a rozvíjí potenciál místa.

klíčová slova: adaptace, bydlení, Liberec, polyfunkce

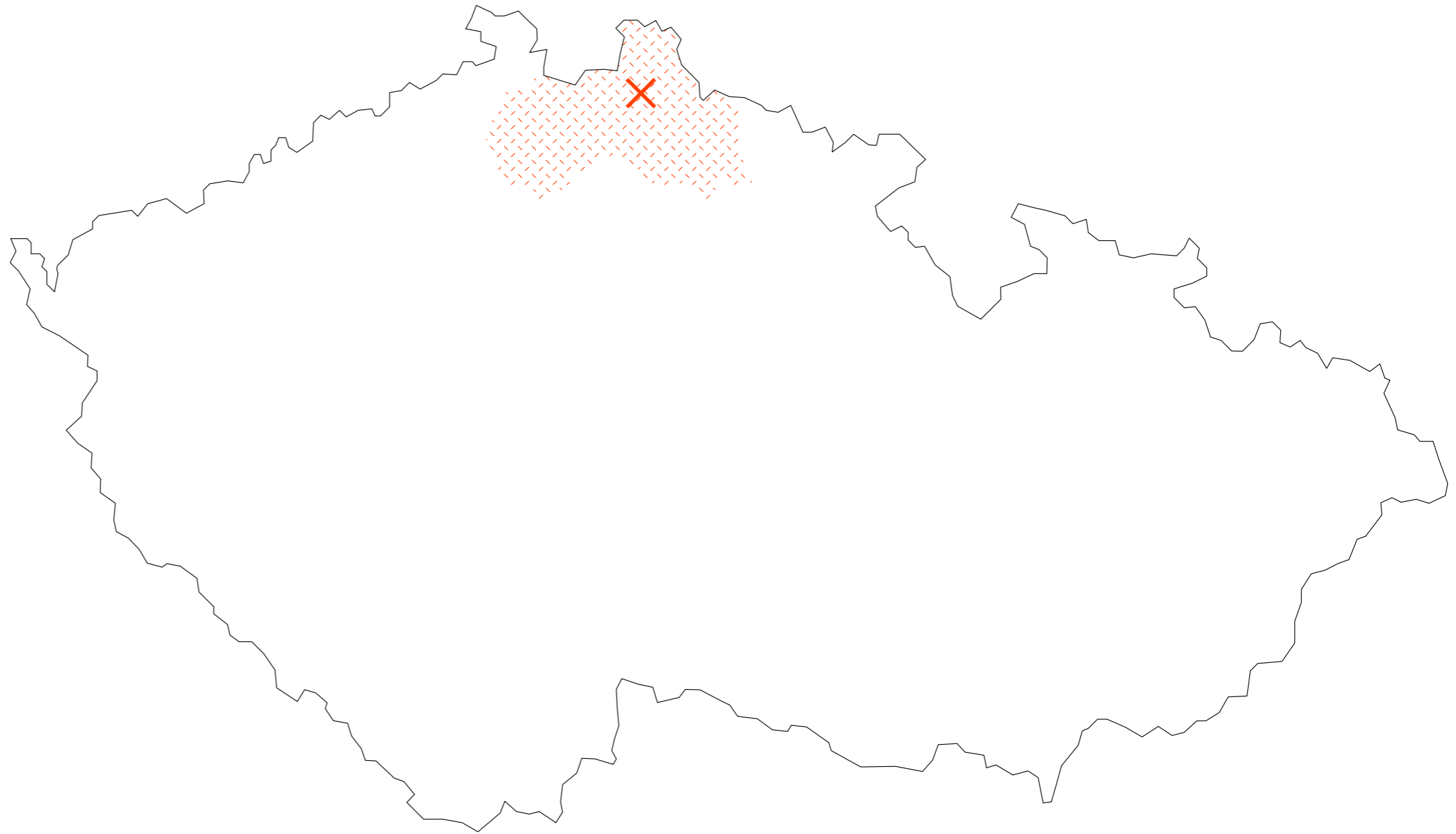
Obsah

A/	Analytická část	
01/	město	12
02/	lokalita	32
03/	místo	46
04/	cíl a zadání	74
B/	Návrhová část	
05/	koncept	78
06/	návrh	82
C/	Dokladová část	
07/	zdroje	146
08/	přílohy	148
09/	konzultanti	150

Liberec

Liberec je statutární a zároveň krajské město Libereckého kraje. Leží na severu republiky v blízkosti hranic s Německem a Polskem. Město má přibližně 108 000 obyvatel a je tak páté největší město v České republice. Liberec leží na řece Nise, v kotlině mezi Jizerskými horami a Ještědským hřebenem, což mu dodává osobitý charakter. Centrum města se nachází v nadmořské výšce 373 m. n. m.

Město je mimo svou výjimečnou polohu v krajině významné i svou historií a kulturou. V minulosti sehrál podstatnou roli textilní průmysl a v 19. století byl Liberec dokonce jedním z nejvýznamnějších textilních center Rakouska - Uherska. Rozmach průmyslu přispěl k velkému bohatství a rozvoji města. Obrovské ambice a na druhé straně absence zastavovacího plánu s větší koncepcí přinesli do města protiklady, které dodnes fungují vedle sebe. Mix průmyslových areálů, reprezentativních veřejných budov, honosných vil, velkorysých zahradních čtvrtí a maloměstské zástavby zde vytvářejí svébytného genia loci.

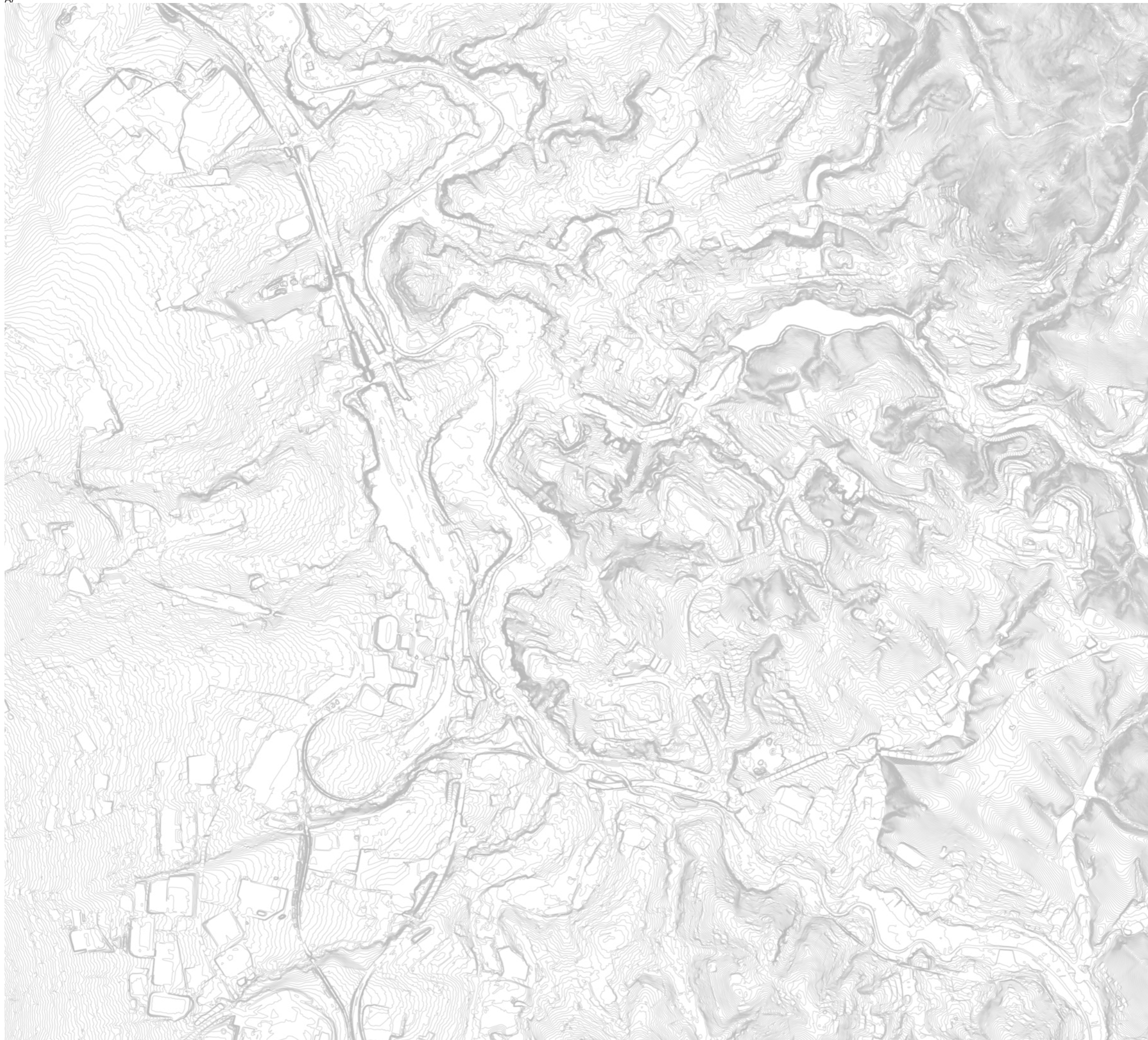

500m

Topografie

Město leží v Liberecké kotlině, která je součástí Žitavské pánve, mezi Jizerskými horami na severovýchodě a Ještědsko-kozákovským hřbetem na jihu. Levobřežní část kotliny, svažující se od úpatí Ještědu, je relativně plochá, zatímco pravý břeh je velmi členitý díky údolí Černé Nisy a Harcovského potoka. Nejvyšším bodem města je Ještěd s nadmořskou výškou 1012 m. n. m. Centrum města leží v nadmořské výšce 374 m. n. m.

Poloha města v kotlině mezi dvojicí horských masivů výrazně ovlivňuje i podnebí města, pro které jsou typické časté srážky jejichž průměrný úhrn je 803,4 mm ročně. Často se tak Liberec označuje za město, kde se se buď jde do kopce a nebo prší.

500m

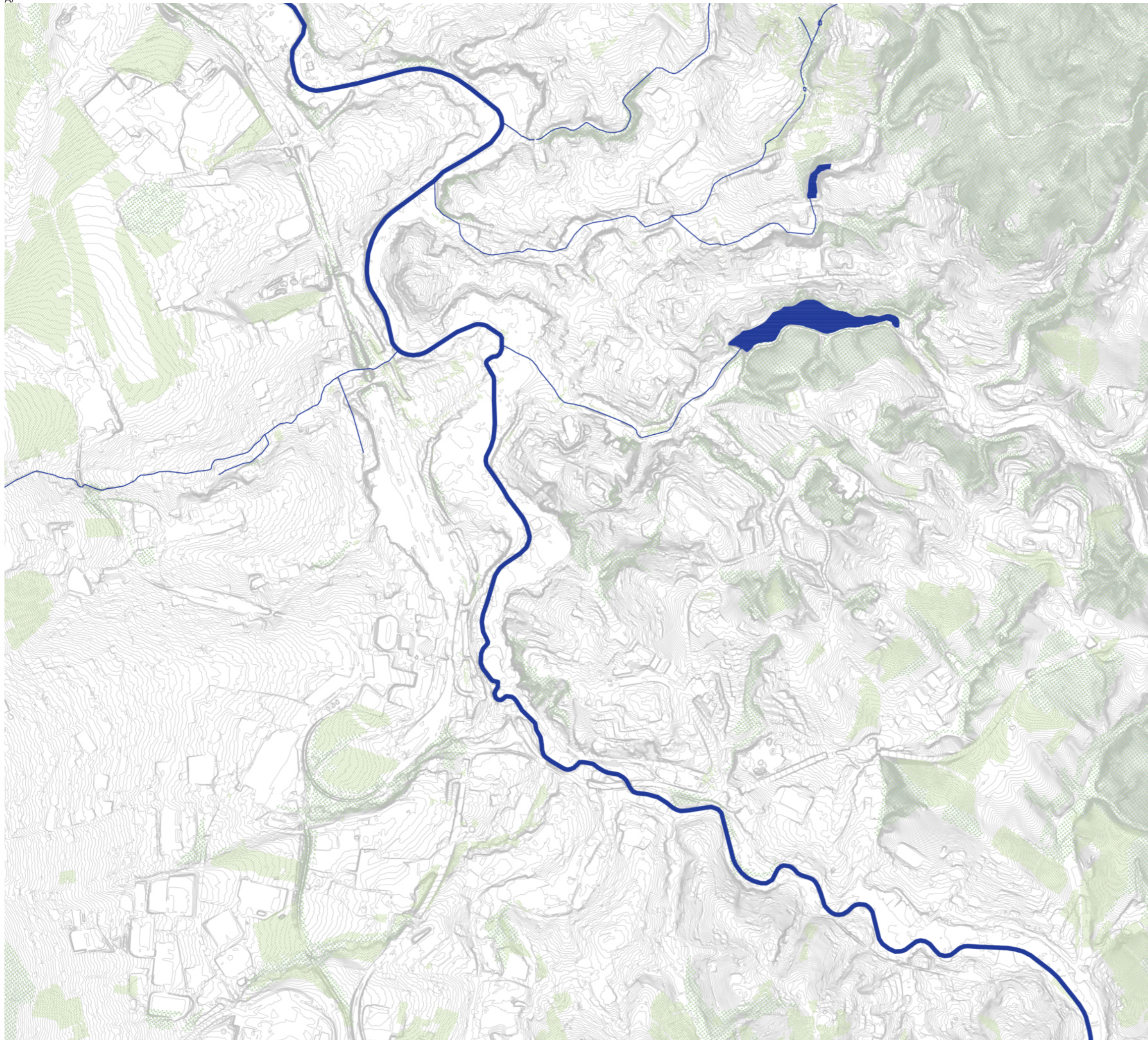
Zeleno modrá

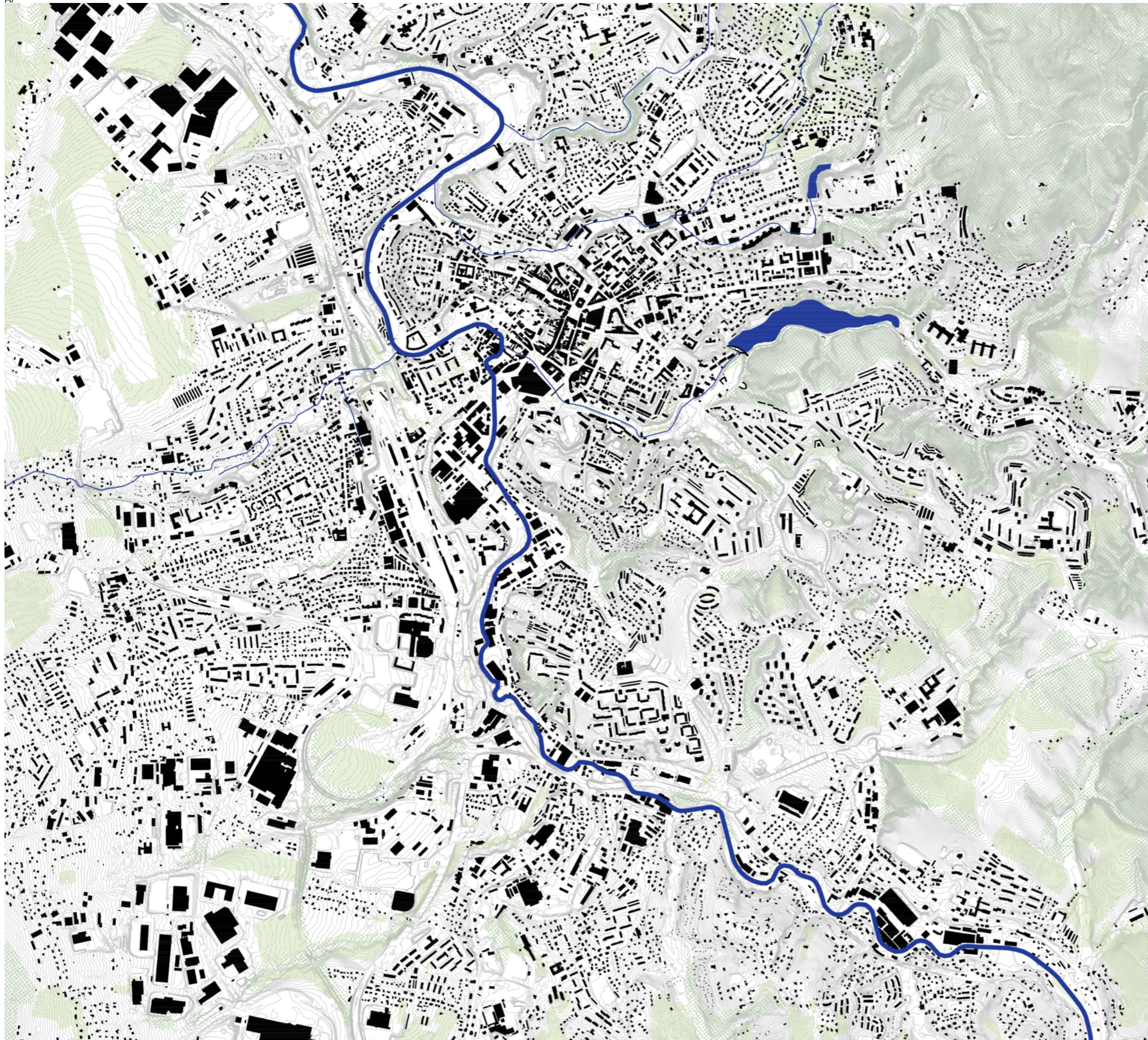
zeleň

Liberec má poměrně velké zastoupení zeleně v krajině i ve městě. Městská zeleň má atypickou strukturu, která je zapříčiněna především urbanistickým a topografickým členěním města. Oproti jiným městům podobných velikostí, kde jsou často rozsáhlé systémy zeleně (například v podobě prstenců v prostorách městských hradeb), má Liberec zelené plochy roztroušené jednotlivě s velmi malou vzájemnou návazností.

voda

Nejvýznamější tok je Lužická Nisa, která protéká centrem, kolem Nového Města. Řeka sehrála významnou roli v industriální éře. To se propisuje do dnes, jelikož je řeka výrazně regulována, ve městě je tak čitelné především zahloubené koryto se zpevněným břehem. Výraznou vodní plochu tvoří Liberecká přehrada, která je napájena Harcovským a Černým potokem. Nachází se v docházkové vzdálenosti od centra a je často využívána pro rekreaci. Z Jizerských hor přitéká do města Jizerský potok, který dříve zásoboval jezírko zoologické zahrady, lázně a plavecký bazén. Vytváří výrazné údolí, které se táhne od úpatí Jizerských hor až k centru Liberce. V současné době je z velké části zatrubněný a ve městě už není čitelný.

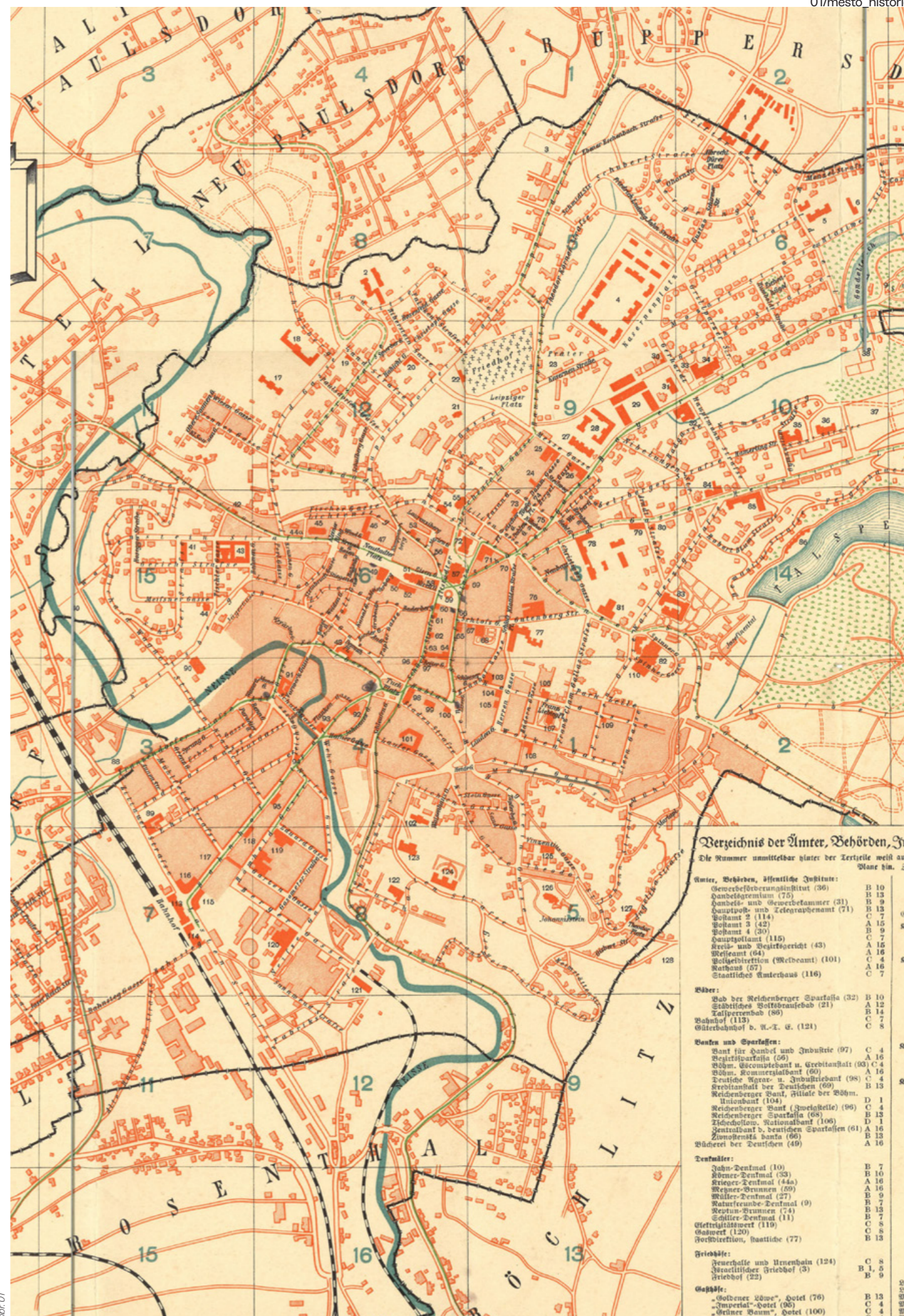
Vystavěné prostředí

Liberec je v porovnání s většinou městských osídlení na našem území poměrně mladým městem. Zásadní stavební vývoj nastal během průmyslové revoluce, která se nejvýrazněji podepsala do současné podoby města. Charakteristická je urbanistická roztržitost, skoro až neuspořádanost, pramenící především z terénní konfigurace města. Stejně tak je pro město typický fenomén zahradních měst, který také souvisí s průmyslovým obdobím. Vě městě je také čitelný rukopis německé architektury, která měla vzhledem k pohraniční poloze veliký vliv. V posledním století do urbanismu města výrazně zasáhla výstavba velkoplošných nákupních prodejen v centru. Liberec se nevyhla ani vlna průmyslových zón na počátku staletí, která se nacházejí na severním a jižním okraji města.

Vývoj města

Systematická kolonizace Liberecké kotliny byla zahájena rodem Bieberštejnů až v první polovině 14. století. V této době zde existovali dva sousedící celky, Habersdorf, na místě brodu přes Harcovský potok (dnešní Fugnerova) a Reychemberg, který naopak ležel na vyvýšenině v místě dnešního náměstí Dr. E. Beneše. Na počátku 15. století se v Liberci začala rozvíjet soukenická výroba. Městečko na ostrohu a vesnice Habersdorf, byla spojena souběžnými komunikacemi, které představují dnešní ulice Pražská a Moskevská. Vytyčená urbanistická osnova města se v dalším vývoji příliš neměnila. Další významné rozšíření města proběhla za Albrechta z Valdštejna, který Liberec získal roku 1622 po stavovském povstání. Město bylo rozšířeno o Nové Město s ústředním Novoměstským náměstím - dnešní Sokolovské. Nové město mělo typizovanou zástavbu, tvořenou pro lužickou oblast charakteristickými domy se štítovou orientací a hrázděným patrem. Výstavbou Nového Města došlo k zásadnímu rozšíření městské plochy. Mimořádně důležitý moment v urbanistickém vývoji nastal v osmdesátých a devadesátých letech 18. století, kdy bylo město rozšířeno o dvě klasicistní čtvrti, Filipovo město a městečko Kristiánov. Obě města byla urbanisticky řešena jako zahradní města a to i přes to, že hnutí zahradních měst podle Ebeneзера Howarda proběhlo až o 100 let později. Výstavba se soustředila na promenádní náměstí a jednotnou koncepci výstavby. Po vystavění klasicistních lokací urbanistický vývoj Liberce stagnoval přestože počet obyvatel stále stoupal a Liberec se po Praze stal nejlidnatějším městem v Čechách. Od poloviny 19. století neusátle narůstal počet obyvatel a hlavním důvodem byl prudce se rozvíjející textilní průmysl, který akumuloval kapitál a zvyšoval politický význam města. Z tohoto období pocházejí nejrepresentativnější liberecké budovy, ovlivněné především vídeňskou a drážďanskou architekturou. V roce 1895 bylo přestavěno historické centrum a náměstí bylo rozšířeno severním směrem. Poznávacím znakem Liberce se na přelomu 19. a 20. století stal fenomén zahradních měst, projevující se ve vilových čtvrtích severovýchodně od městského jádra. Výstavba navazovala na reprezentativní výstavbu kolem promenádní Masarykovy třídy. I pozice Liberce jakožto německé metropole v českých zemích potvrzuje ambiciózní Německo-česká výstava v roce 1906. V meziválečném období bylo v Liberci pouze 15% Čechů a po postoupení pohraničí v roce 1938 se stal

Liberec hlavním městem župy Sudety. Tato doba přinesla velkorysé plány na přestavbu města. V roce 1939 vznikl Nový Liberec připojením sousedních obcí, čímž vzrostl počet obyvatel na 70 567. V roce 1944 byl vypracován nový územní plán, který městu vtiskl výrazný velkoměstský charakter, díky finanční náročnosti a konci války k jeho realizaci ale nedošlo. Po válce následoval odsun německých obyvatel. Vznikaly ambiciózní urbanistické plány na přestavbu dolního centra města od Engela a následně SIALu, ale nikdy nebyly realizovány v celkovém rozsahu. Od konce šedesátých let započala masivní výstavba panelových sídlišť, která znamenala výrazný zásah do intravilánu města. Liberci se nevyhnula ani vlna průmyslových zón v letech 2001-2007. Výrazným zásahem do struktury města jsou projekty velkoplošných prodejen v centru, které nerespektují okolní zástavbu, výškovou hladinu a postrádají vztah k městskému urbanismu.

obr. 01

mapa města v roce 1930

obr. 02

1906, rozsáhlý areál výstaviště pro Německočeskou výstavu, prezentující průmysl, řemeslo a umění německých Čech

obr. 03

1933, Staré náměstí, kterým původně procházela tramvajová trať

obr. 04

1971, bývalý areál Textilany Liberec

obr. 05

1968, sovětský tank nabouraný do podloubí jednoho z domů na náměstí Dr. E. Beneše

obr. 06

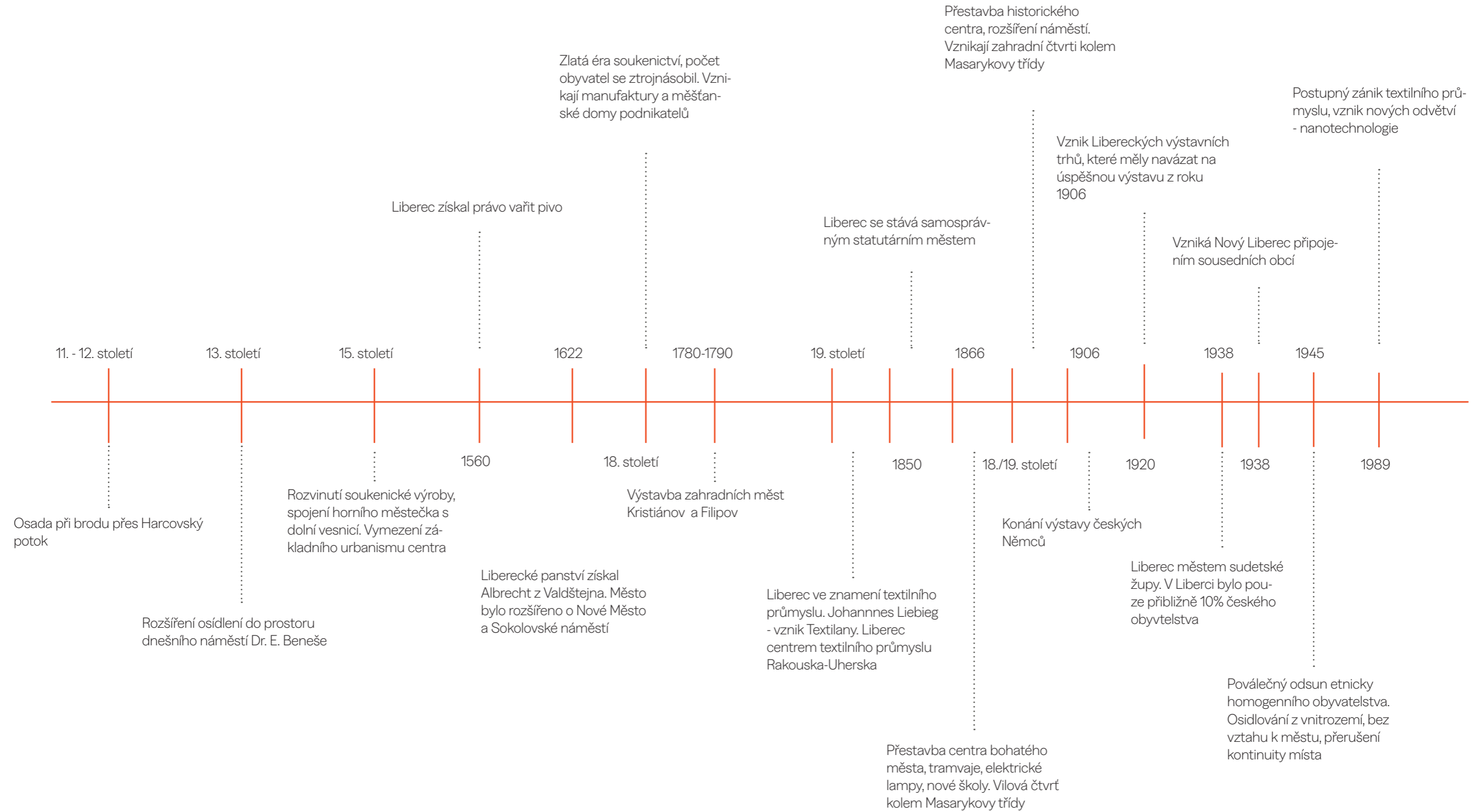
Masák, Hubáček, Suchomel, obchodní dům Ještěd, 1968 – zbořeno 1979

obr. 07

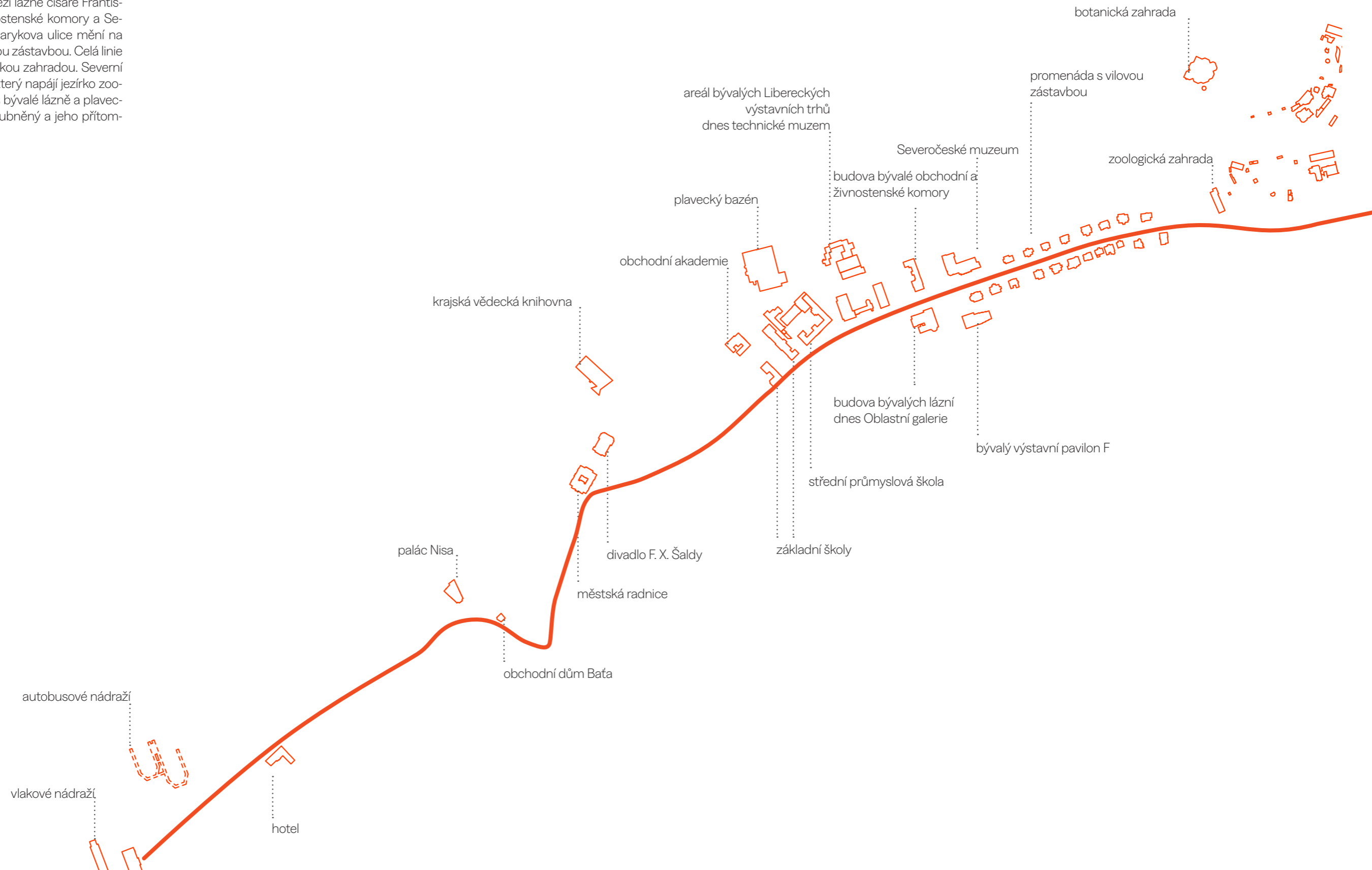
1974, promenádní Masarykova třída, propojující centrum a úpatí Jizerských hor

Raichmberg – Rychberk – Lychberk – Libercum - Liberk - Liberec

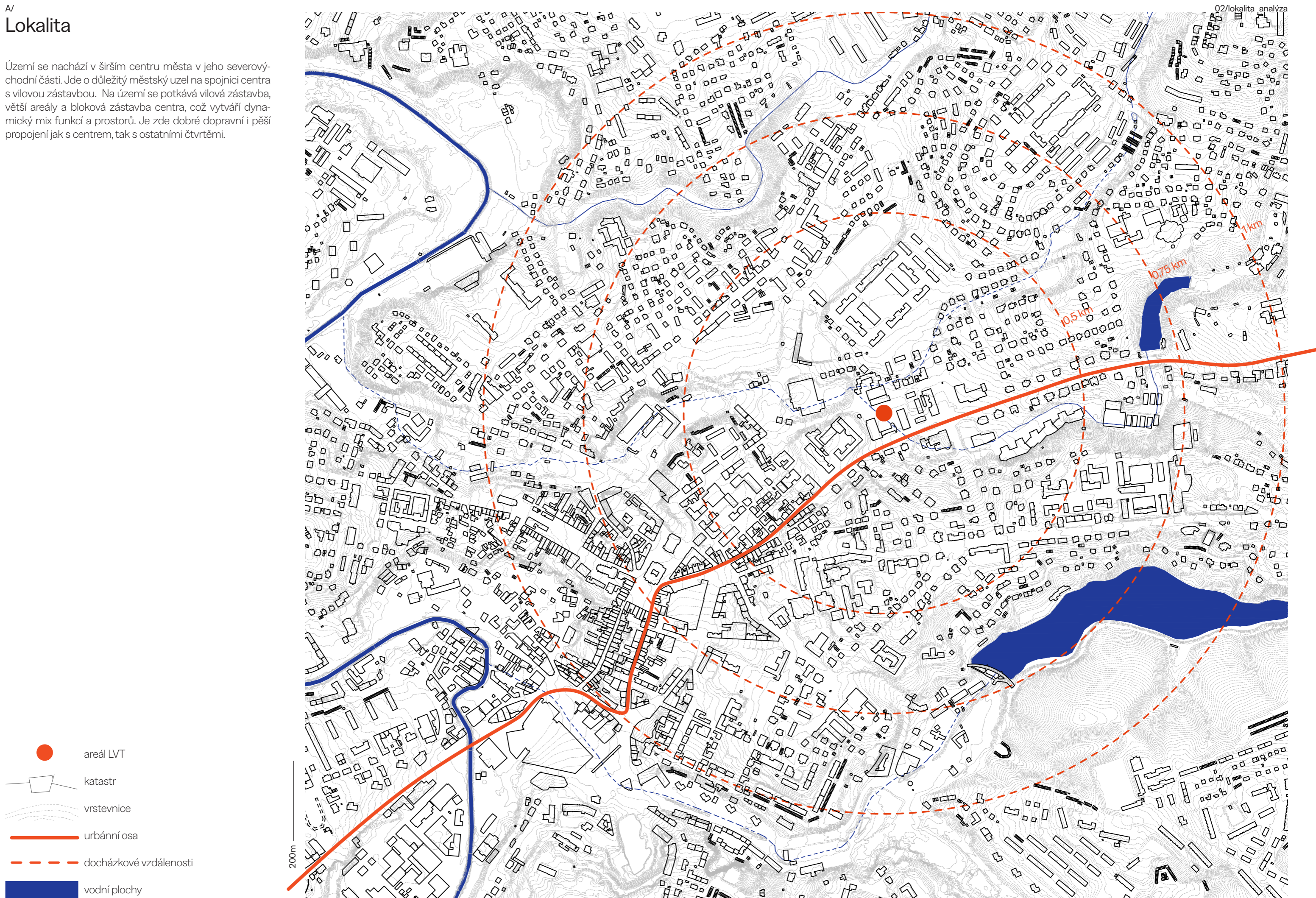
Městská osa

Městem prochází významná, historicky čitelná osa která představuje hlavní urbánní linii města vedoucí od jihu na severovýchod, která se táhne od nádraží po vilovou čtvrť a prochází nejvýznamnějšími místy ve městě. Důležitost této osy potvrzuje i tramvajová trať, zřízená v roce 1897, která ji kopíruje. Kolem této linie jsou vystavěny významné veřejné budovy a honosné rodinné vily. Důležitým bodem je křižovatka ulic Masarykova a Vítězná, která je označována jako tzv. zlatý kříž. Na tomto místě leží lázně císaře Františka Josefa I., sídlo Obchodní a živnostenské komory a Severočeské muzeum. Odtud se Masarykova ulice mění na promenádu, která je lemována vilovou zástavbou. Celá linie je zakončena botanickou a zoologickou zahradou. Severní částí navíc protéká Jizerský potok, který napájí jezírko zoologické zahrady, dále pokračuje přes bývalé lázně a plavecký bazén, potok je z větší části zatrubněný a jeho přítomnost tak není bohužel zřejmá.

Lokalita

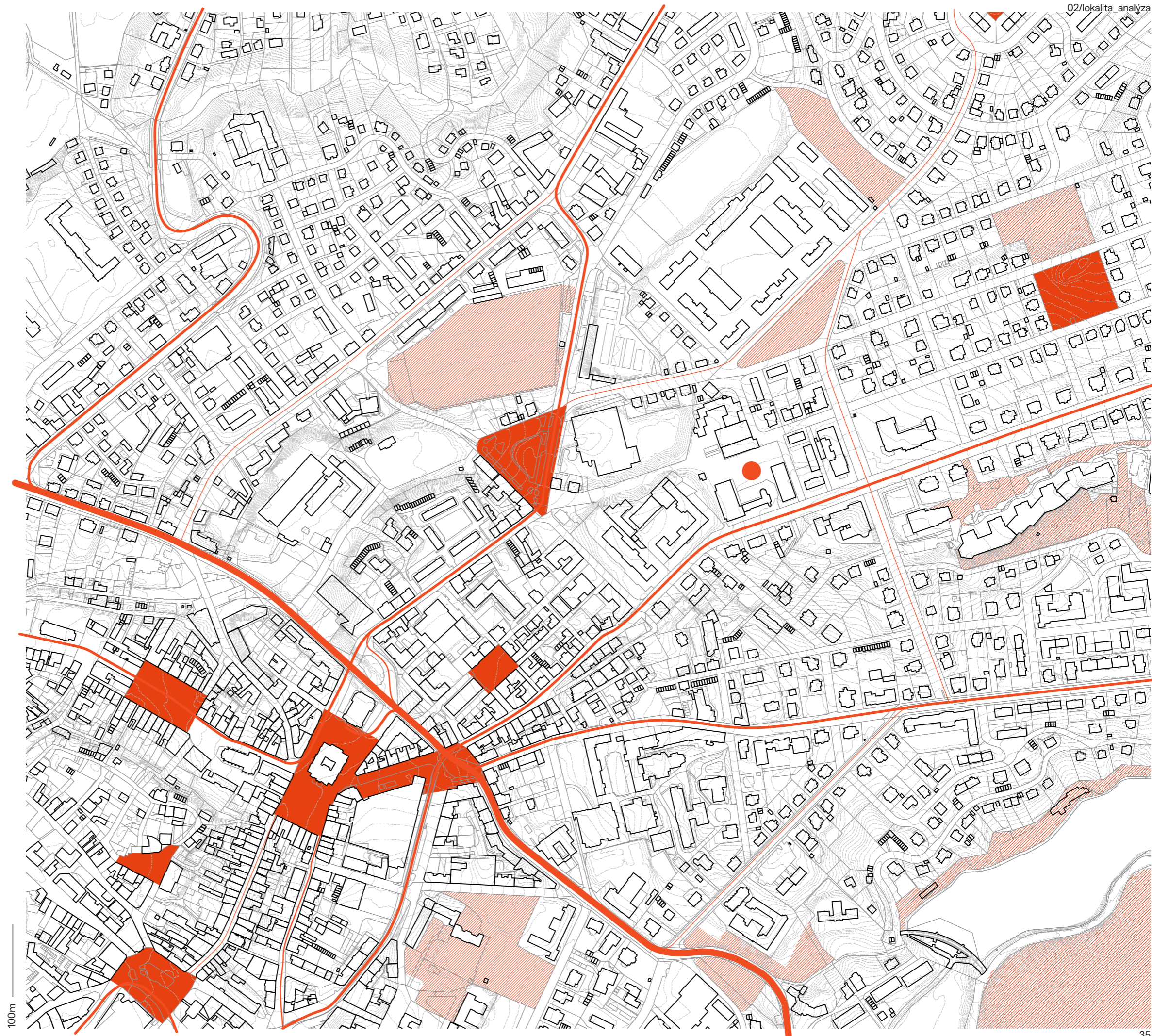
Území se nachází v širším centru města v jeho severovýchodní části. Jde o důležitý městský uzel na spojnici centra s vilovou zástavbou. Na území se potkává vilová zástavba, větší areály a bloková zástavba centra, což vytváří dynamický mix funkcí a prostorů. Je zde dobré dopravní i pěší propojení jak s centrem, tak s ostatními čtvrtěmi.

Veřejná prostranství

Lokalitou prochází ulice Masarykova, která je historicky důležitým propojením Lidových sadů s centrem a tvoří jednu ze základních urbánních os města. Hlavním průsečíkem je Šaldovo náměstí, které je důležitým bodem minimálně z hlediska dopravy. V docházkové vzdálenosti se nachází městský park kolem Harcovské přehrady. V těsné blízkosti jsou menší místní parky jako Budyšínská, Štefánikův park, nebo park Lidové sady, který navazuje na lesy Jizerských hor.

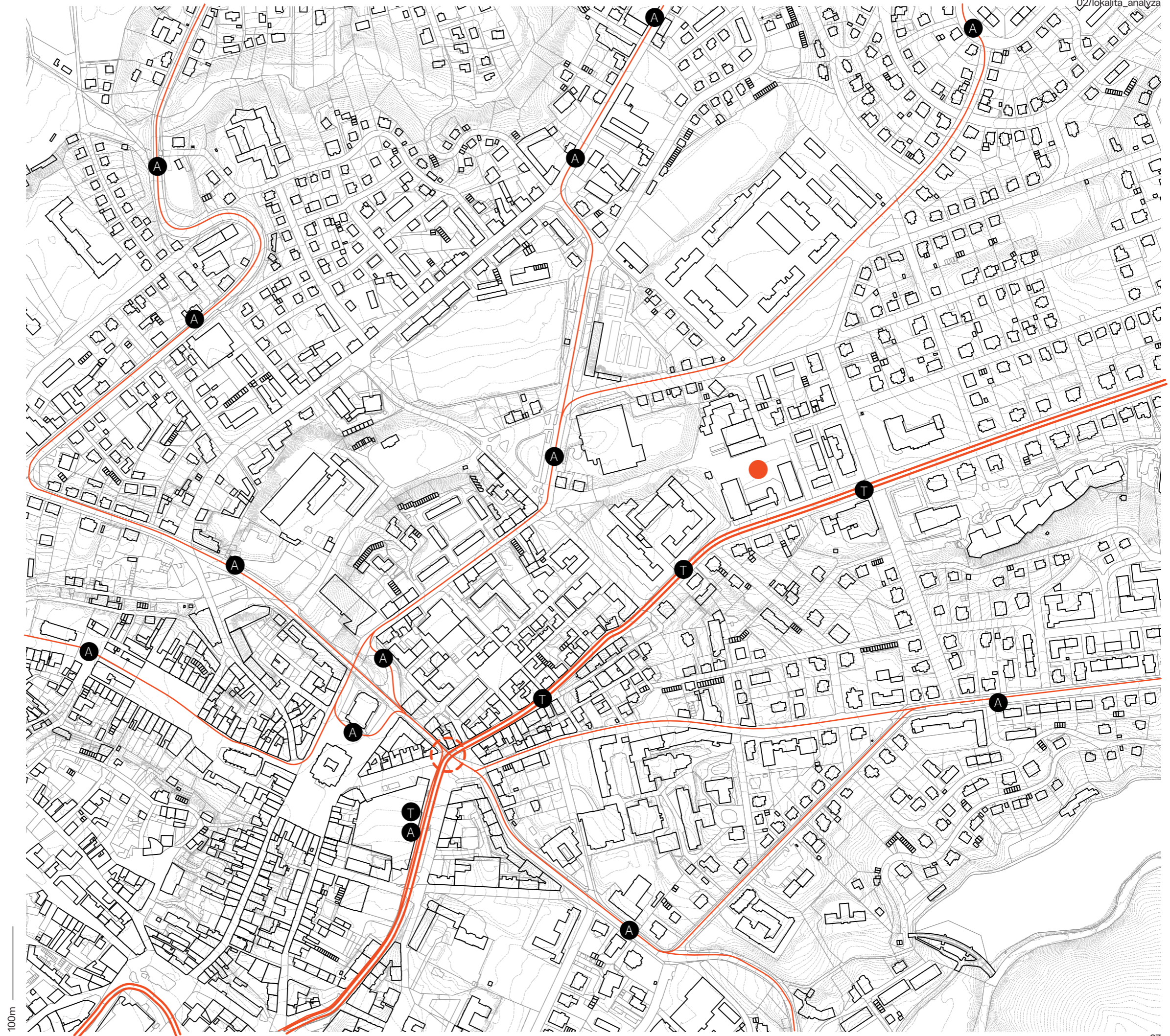
- areál LVT
- katastr
- vrstevnice
- náměstí
- park
- ulice metropolitního významu
- ulice čtvrtového významu
- ulice lokálního významu

Doprava

Centrem Liberce prochází jedna tramvajová trať, která vede přes Masarykovu třídu. Zbytek hromadné dopravy ve městě pokrývá autobusová doprava. Nejvíce dopravně zatížené jsou křižení ulic Jablonecká/Sokolská a Palachova/Husova.

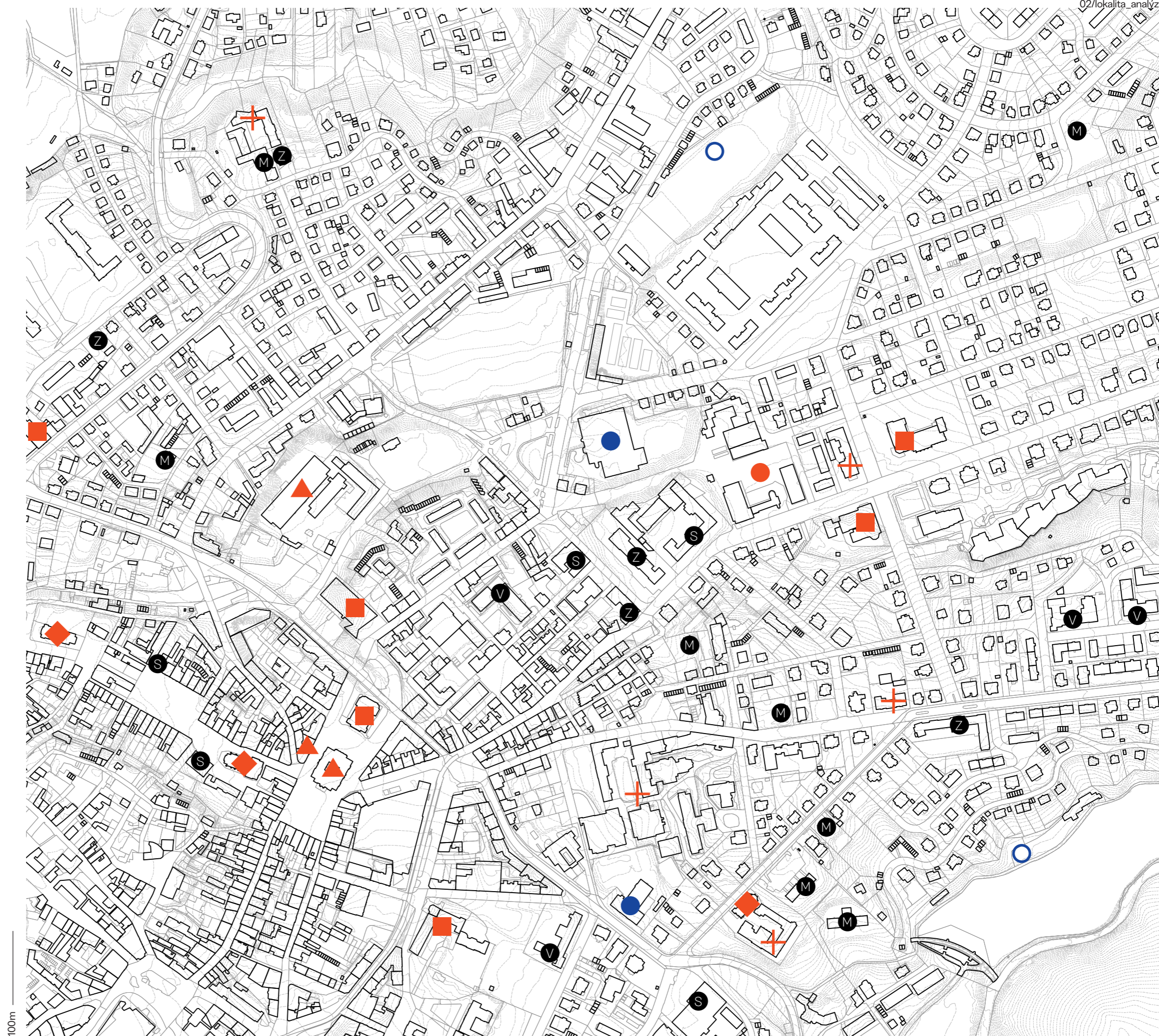
- areál LVT
- katastr
- vrstevnice
- tramvajová linka
- autobusová linka
- dopravní uzel
- tramvajová zastávka
- autobusová zastávka

Vybavenost

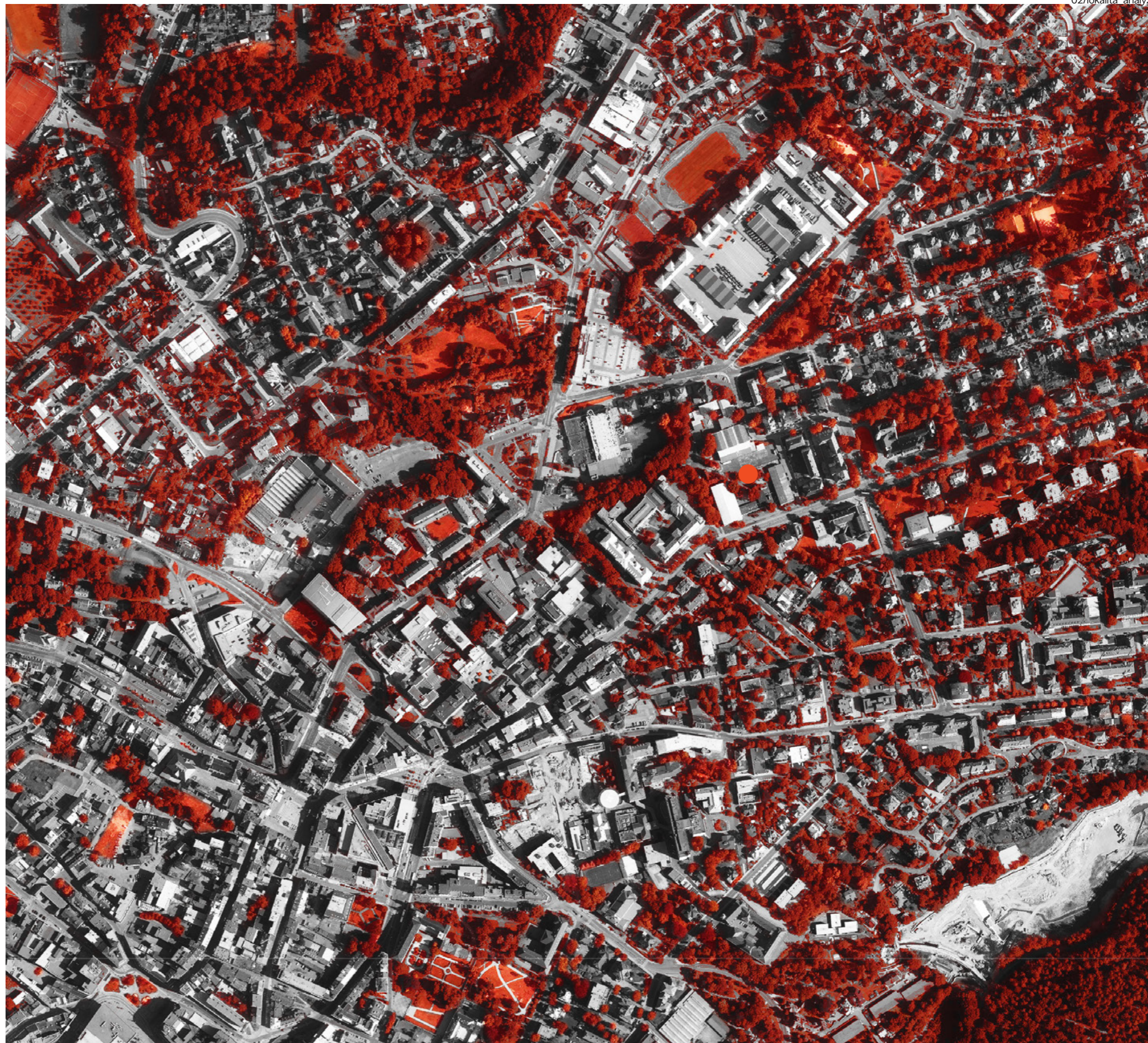
Kulturním těžištěm lokality je křížení ulic Vítězná a Masarykova, které se označuje jako zlatý kříž. Jsou zde důležité instituce celoměstského významu s reprezentativní architekturou. V lokalitě se nachází všechny druhy škol od mateřských po vysoké. Řešené území přímo sousedí s městským plaveckým bazénem.

- areál LVT
- katastr
- vrstevnice
- školy mateřské/základní/střední/vysoké
- sportoviště vnější/vnitřní
- kultura
- náboženské zařízení
- veřejná správa
- zdravotnická zařízení

Zeleň

Nejvýznamější zelené plochy v okolí jsou Budyšínský park, lesopark Králův Háj a park v Lidové sady. Severovýchodně se nachází městská zeleň především ve formě uličních stromořadí. V centru města se objevují spíše nespojité zelené plochy.

zeleň

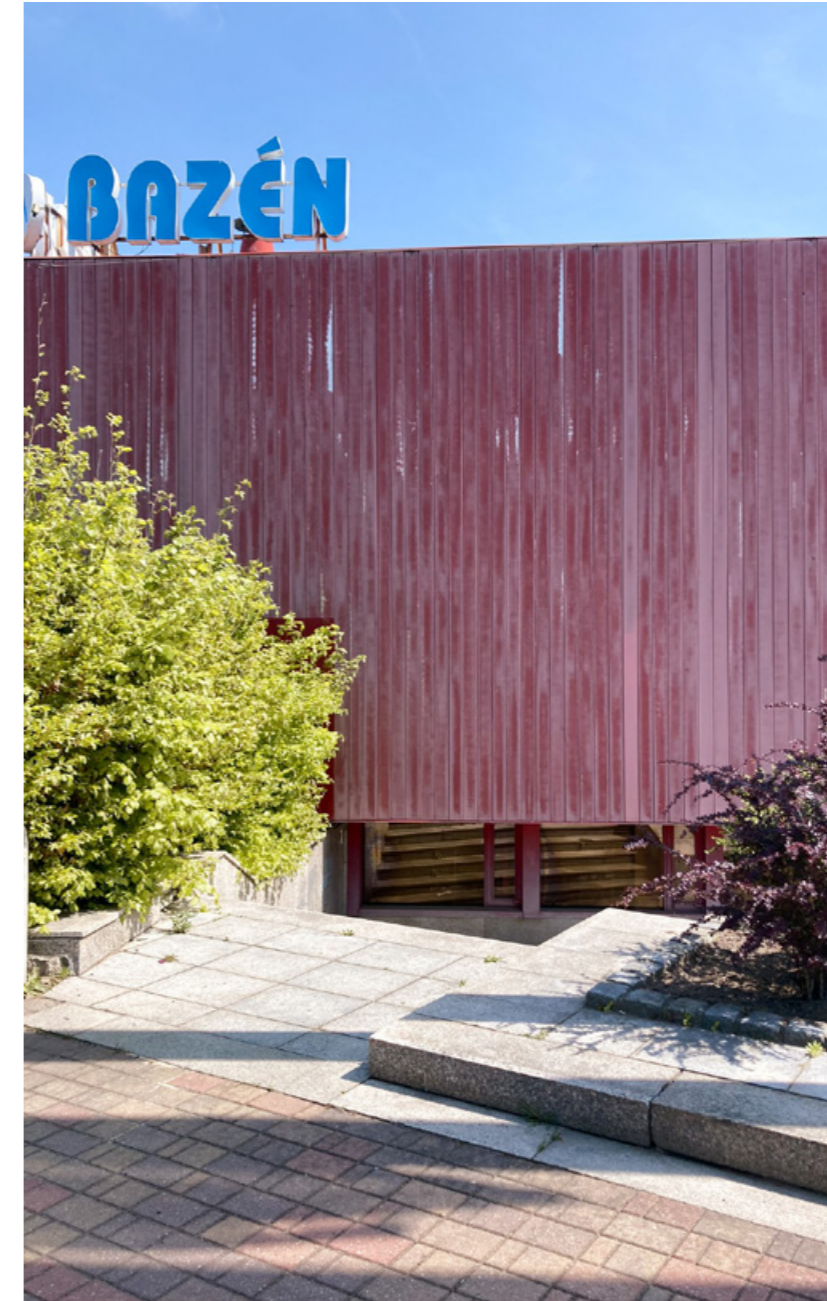

areál LVT

100m

ulice Masarykova, pohled směrem k Jizerským horám

Liberecký plavecký bazén, autor: Švancer Pavel, 1978

pavilon „B“ z ulice Gorkého

ulice Gorkého, pohled na oplocený areál LVT

Současný areál je pouze pozůstatkem slavných Libereckých výstavních trhů, které se na tomto místě konaly od roku 1920. Stávající převážně jednopodlažní haly jsou v majetku města, které je pronajímá soukromému subjektu, který zde provozuje Technické muzeum.

Liberec I - Staré město
rozloha: 22 094m²
vlastník celého areálu je statutární město Liberec

----- areál LVT

⊗ značení jednotlivých objektů

K historii města stejně jako textilní průmysl neodmyslitelně patří Liberecké výstavní trhy. Díky nim Liberec zažíval období slávy, prestiže a získal mezinárodní uznání, které významně podpořilo prodej místních výrobků. V meziválečném období se město mohlo pochlubit významnými podniky, které se specializovaly hlavně na textilní průmysl. Situace po první světové válce, potřeba zvýšit odbyt a produkci místních firem, jejichž obchodní aktivity byly ovlivněny rozpadem Rakouska-Uherska, vedly k postupnému vzniku Libereckých trhů.

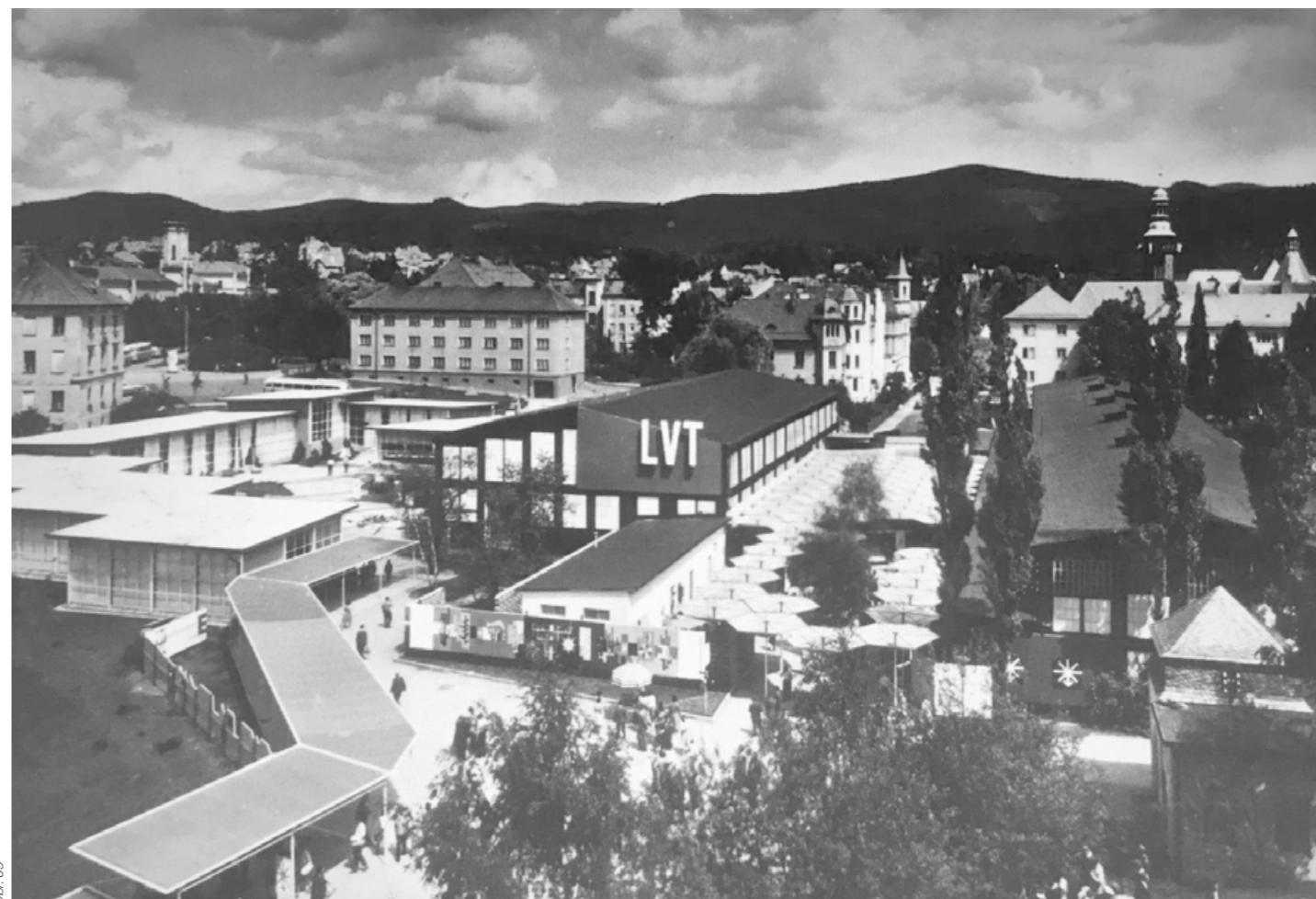
Hlavním milníkem pro LVT je rok 1906, kdy se konala česko-německá výstava, která nastartovala tradici výstavnictví v Liberci. Historicky první ročník LVT se konal v roce 1920, kdy ho navštívilo 35 tisíc lidí. Liberec se v této době zařadil mezi veletržní velkoměsta jako Praha či Lipsko. Předválečné veletrhy končily 19. ročníkem v roce 1938, kdy je přerušila válka.

Po konci druhé světové války v roce 1946 byly LVT obnoveny a byl vybudován nový vstupní pavilon od Svatopluka Technika. Výstava měla ambice ukázat nové možnosti pohraničí po odsunu Němců. Největší rozmach nastal v 60. letech, kdy se trhy začaly zaměřovat na textilní, sklářskou a módní výrobu. LVT určovaly chod měst, které se připravovalo výzdobou, obchody soutěžily o nejlepší služby a výzdobu. Představovaly se zde ty nejlepší výrobky, které běžně nebyly k dostání. Počet návštěvníků se z desítek tisíc přehoupl na stovky tisíc a v roce 1965 padl návštěvnícký rekord s počtem 604 000 osob. Vzhledem k nedostatečným kapacitám byla v polovině 60. let vypsaná dvoukolová soutěž na vybudování nového arálu v kotelně Harcovského potoka. Vítězný návrh byl od trojice Otakar Binar, Karel Hubáček a Miroslav Masák z libereckého Stavoprojektu. Koncept využíval okolního přírodního prostředí a vytvářel kontinuální výstavní prostor. Budovy využívaly přirozené světlo pronikající bočními stěnami. V rámci toho o projektu byly vystavěny pavilony A a F. Sedmdesátá a osmdesátá léta znamenala pokles významu trhů. Trvání se zkrátilo ze tří týdnů na osm dní a počet návštěvníků postupně klesal k dřívějším číslům. Do současnosti zůstalo z velkoryse pojatého areálu LVT pouhé torzo, neboť pro špatný technický stav byl zbořen v roce 2006 dlouhodobě zanedbávaný Binarův pavilon A z let 1971–72 a pavilon F prošel úpravami které zcela popírají jeho původní myšlenku. Ostatní pavilony jsou ve vlastnictví města a je v nich provozováno Technické muzeum.

obr. 08

vstupenka na Liberecké výstavní trhy, 1984

obr. 09

60. léta, na fotografii pavilony „B“ a „D“

obr. 10

lávka spojující jednotlivé pavilony v době výstavních trhů

obr. 11

vstupní pavilon od Svatopluka Technika z roku 1946

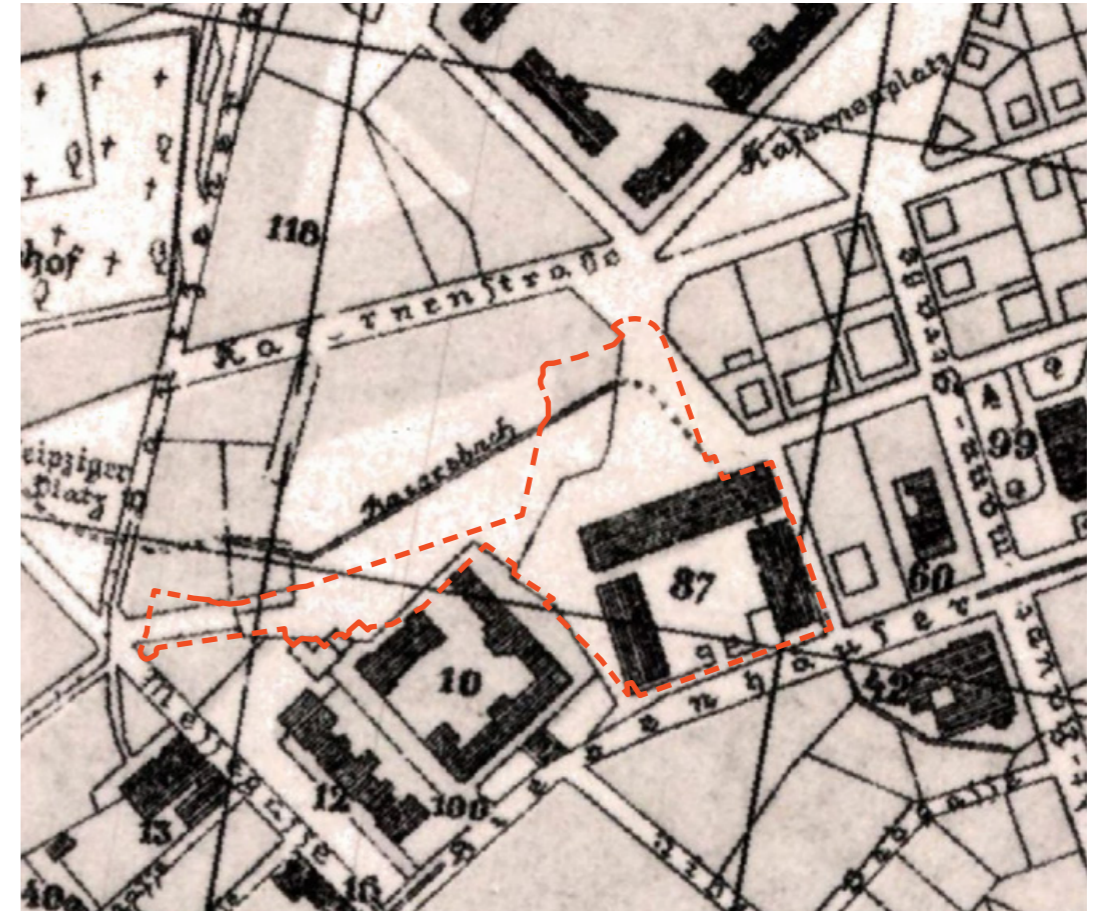

obr. 12

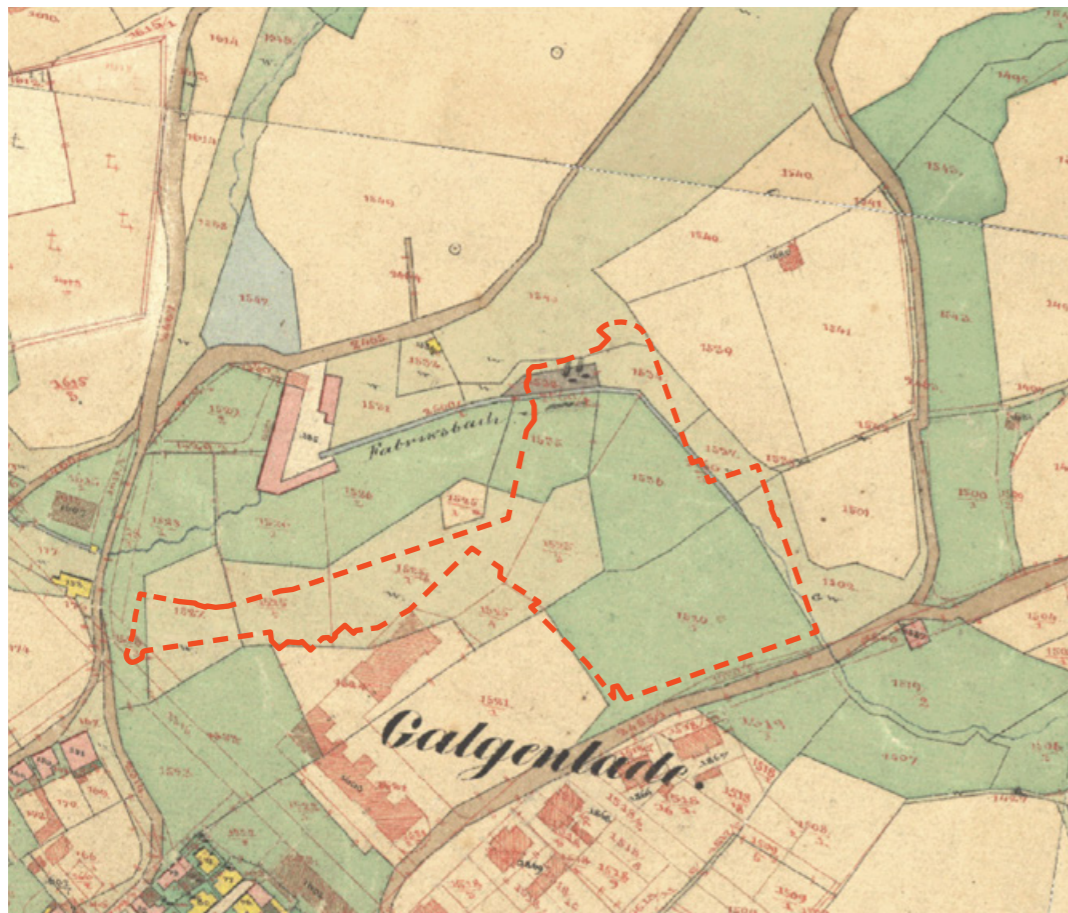
Liberecké výstavní trhy v roce 1963, pavilony B

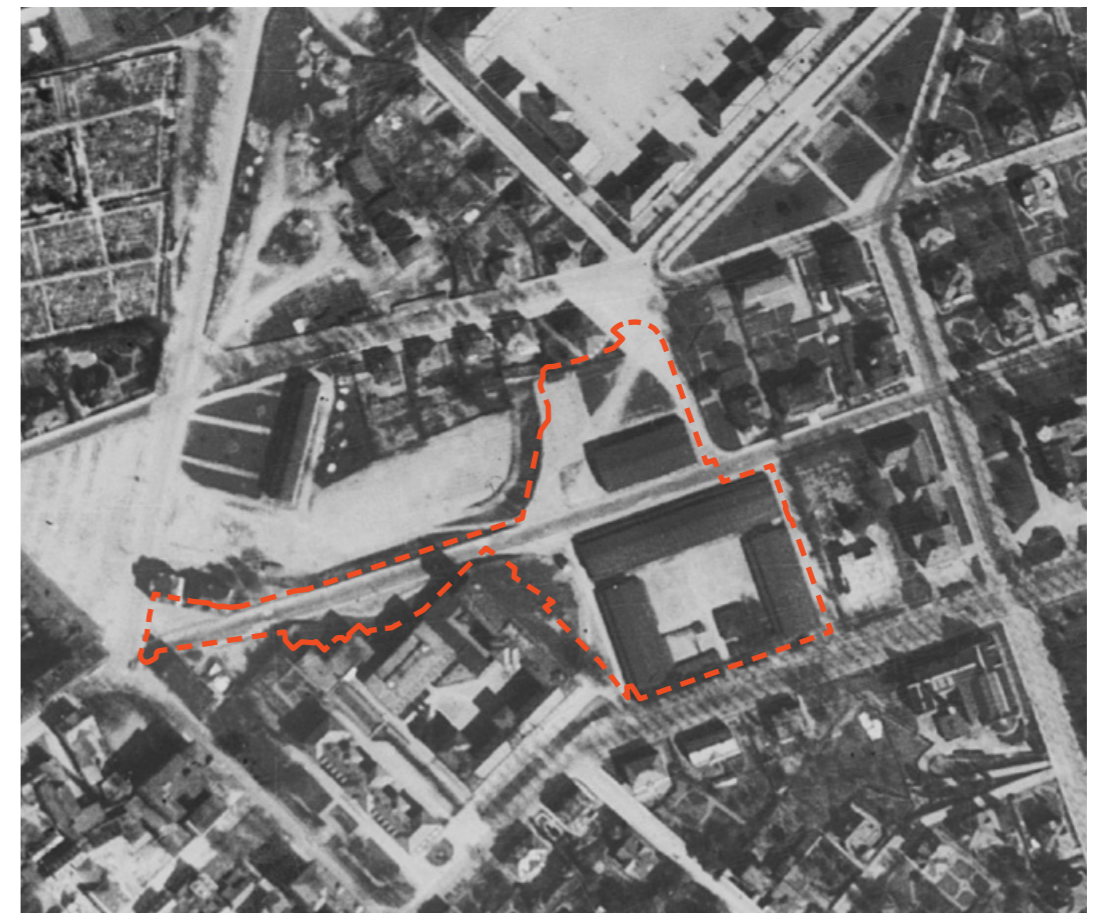
2023 ortofoto

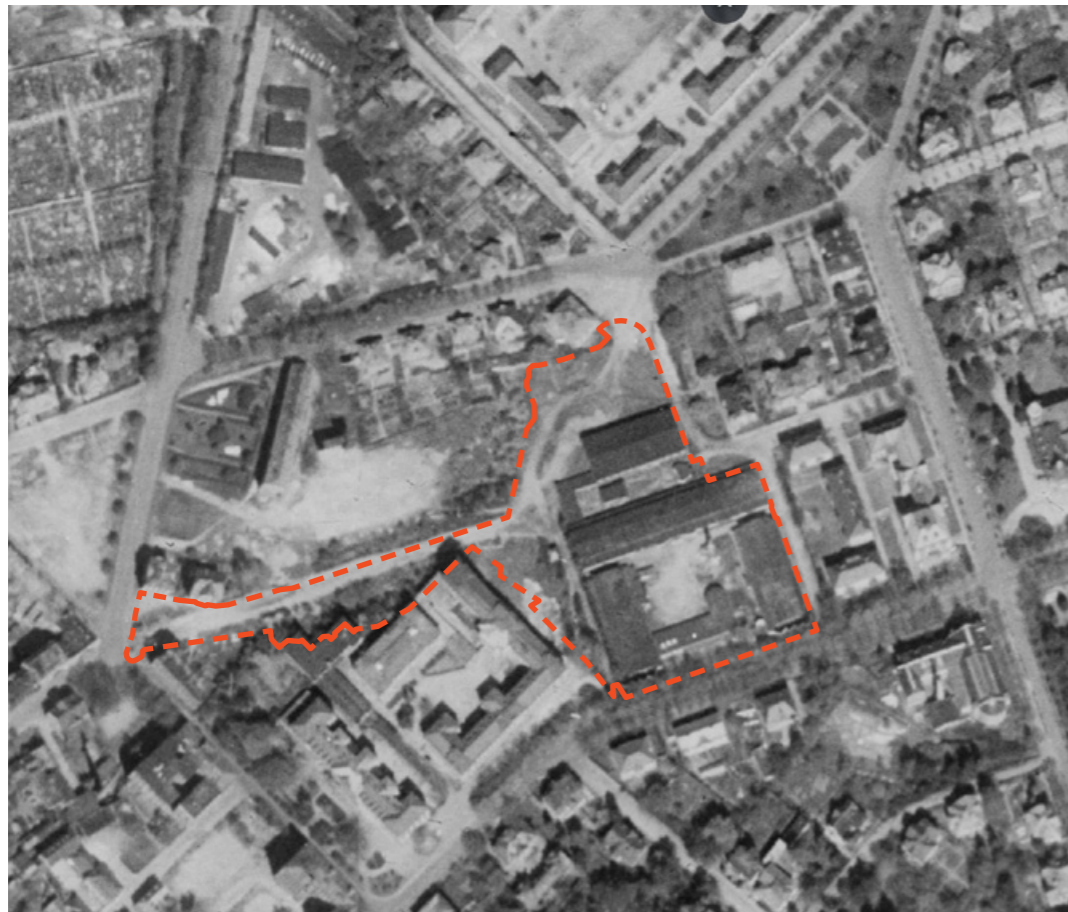
1926 Plan der Stadt Reichenberg

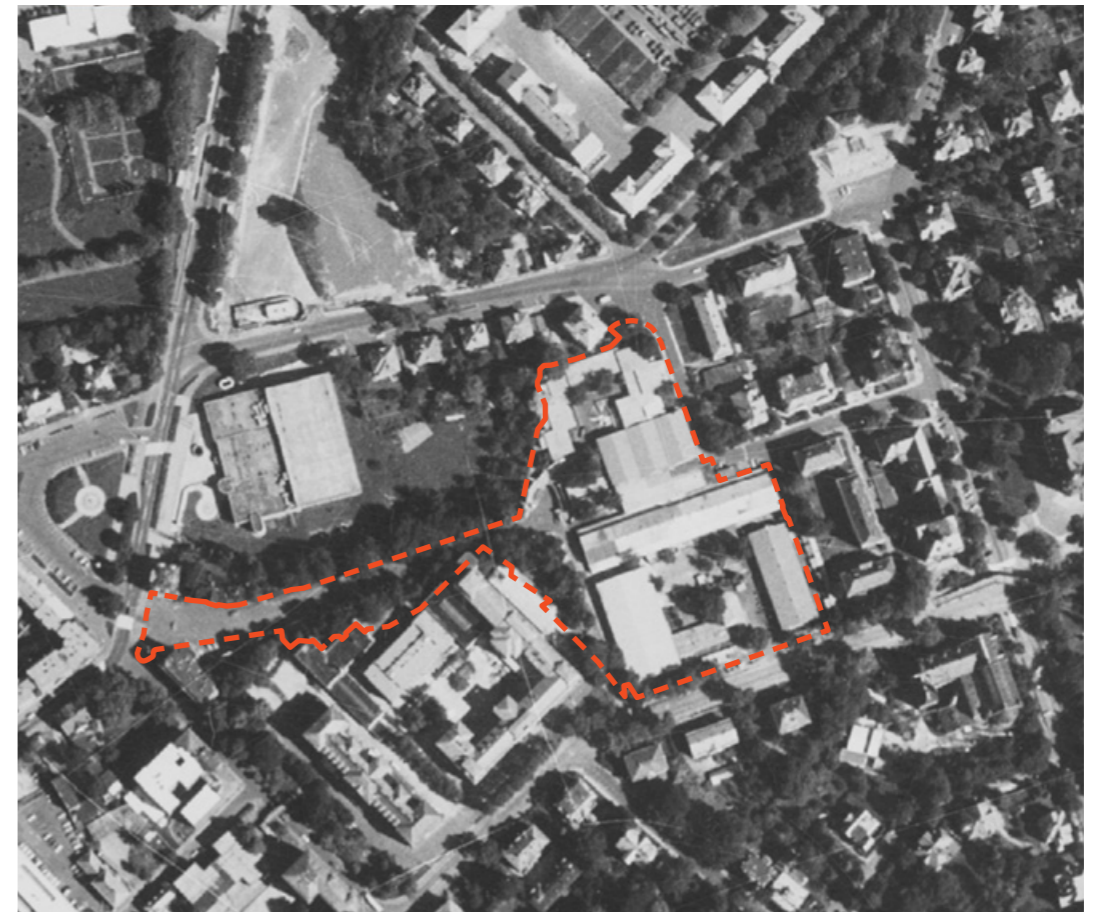
1843 císařské otisky

1938 ortofoto

1952-1954 ortofoto

1989 ortofoto

1975-1977 ortofoto

2010 ortofoto

Charakter

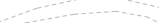

místo je charakteristické několika aspekty

- monofunkční areál
- uzavřenost
- neprostupnost
- rozstříženost zástavby
- vysoká občanská vybavenost
- dobrá pěší i dopravní dostupnost
- návaznost na urbánní osu ul. Masarykova
tzv. zlatý kříž

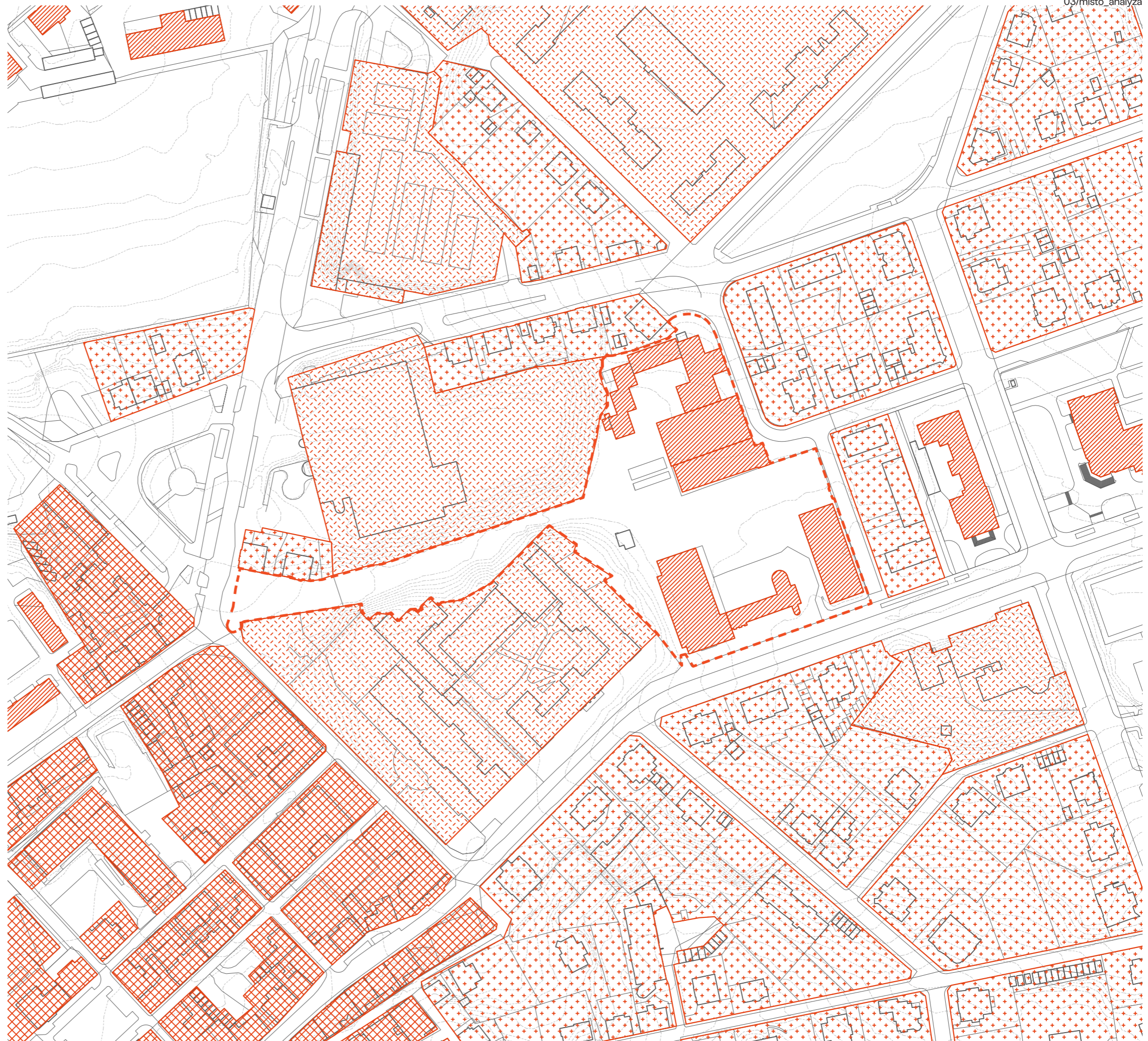

Struktura

Na území se setkává vilová zástavba ze severovýchodu, větší areály a bloková zástavba centra, což vytváří dynamický mix funkcí a prostorů.

- areál LVT
- katastr
- vrstevnice
- areály s regulovaným provozem
- vilová bodová zástavba
- městská bloková zástavba
- solitérní domy

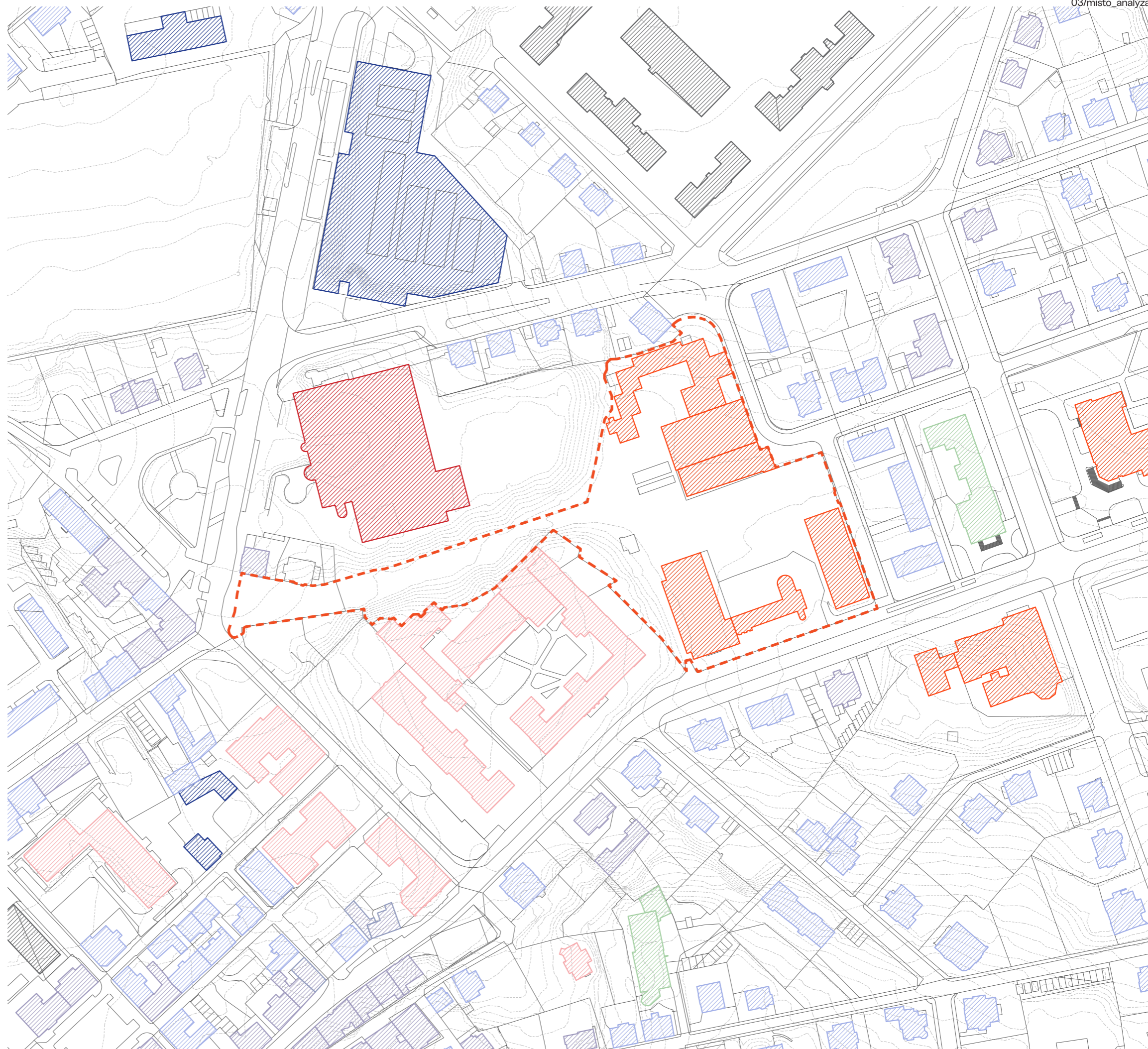
100m

Místo má veškerou základní městskou vybavenost. Severovýchodní část je využívána především pro bydlení, směrem do centra se funkce promíchávají a domy mají často komerční parter. V těsné blízkosti je nákupní centrum, plavecký bazén, poliklinika a několik školních zařízení od mateřské po vysoké školy.

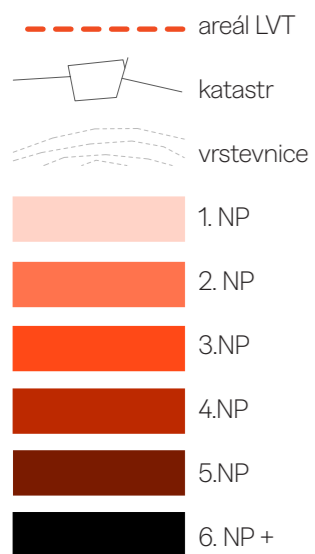
- areál LVT
- katastr
- vrstevnice
- zdravotnictví
- bydlení
- polyfunkce
- školství
- kultura
- komerce
- správa
- sport

100m

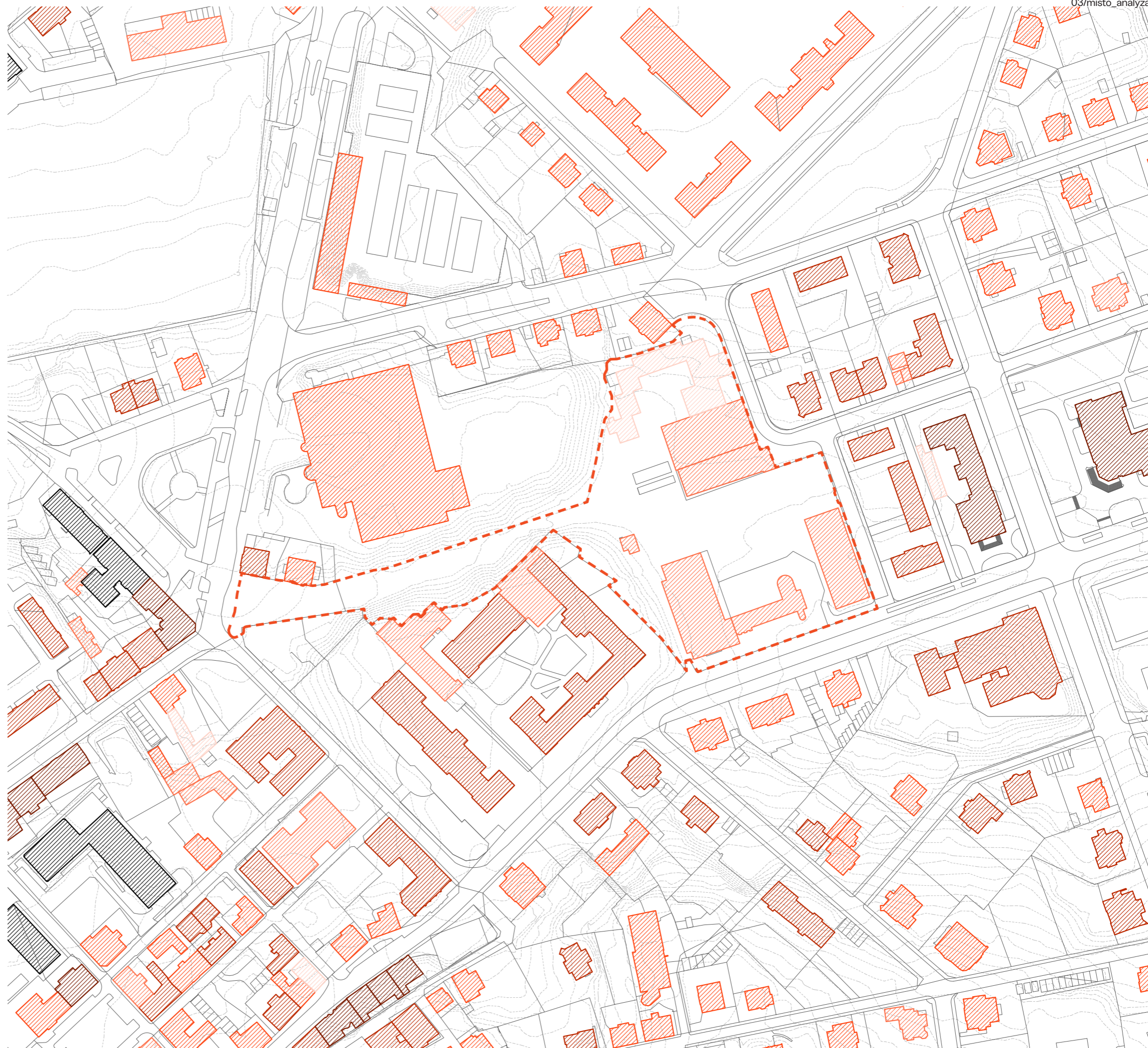

Podlažnost

Výšková hladina objektů je v místě velice různorodá. Od jednopodlažních hal až po šesti patrové bytové domy. Samotné objekty v areálu jsou jednopatrové a dvoupatrové. Vzhledem k reprezentativnímu charakteru čtvrti, má spousta staveb vyšší světlou výšku patra než je standardem.

100m

SWOT

S:

občanská a kulturní vybavenost
docházková vzdálenost do centra
hustá a rozmanitá síť školních zařízení
atraktivní poloha v rámci města

W:

cenová nedostupnost bydlení
minimální počet bytů v majetku SML
chybějící kapacity sociálního bydlení
nevhodné napojení na uliční síť
nečitelnost území veřejné/soukromé
nevyužití potenciálu místa

O:

využití brownfieldů pro rozvojové projekty
posílení atraktivity pro cestovní ruch i místní obyvatele
navázání na myšlenku výstavního údolí

T:

monofunkční areály
zánik gena loci
uzavřený areál

hlavní vstup skrze pavilon I

pavilon I

detail fasády pavilonu G

interiér pavilonu B

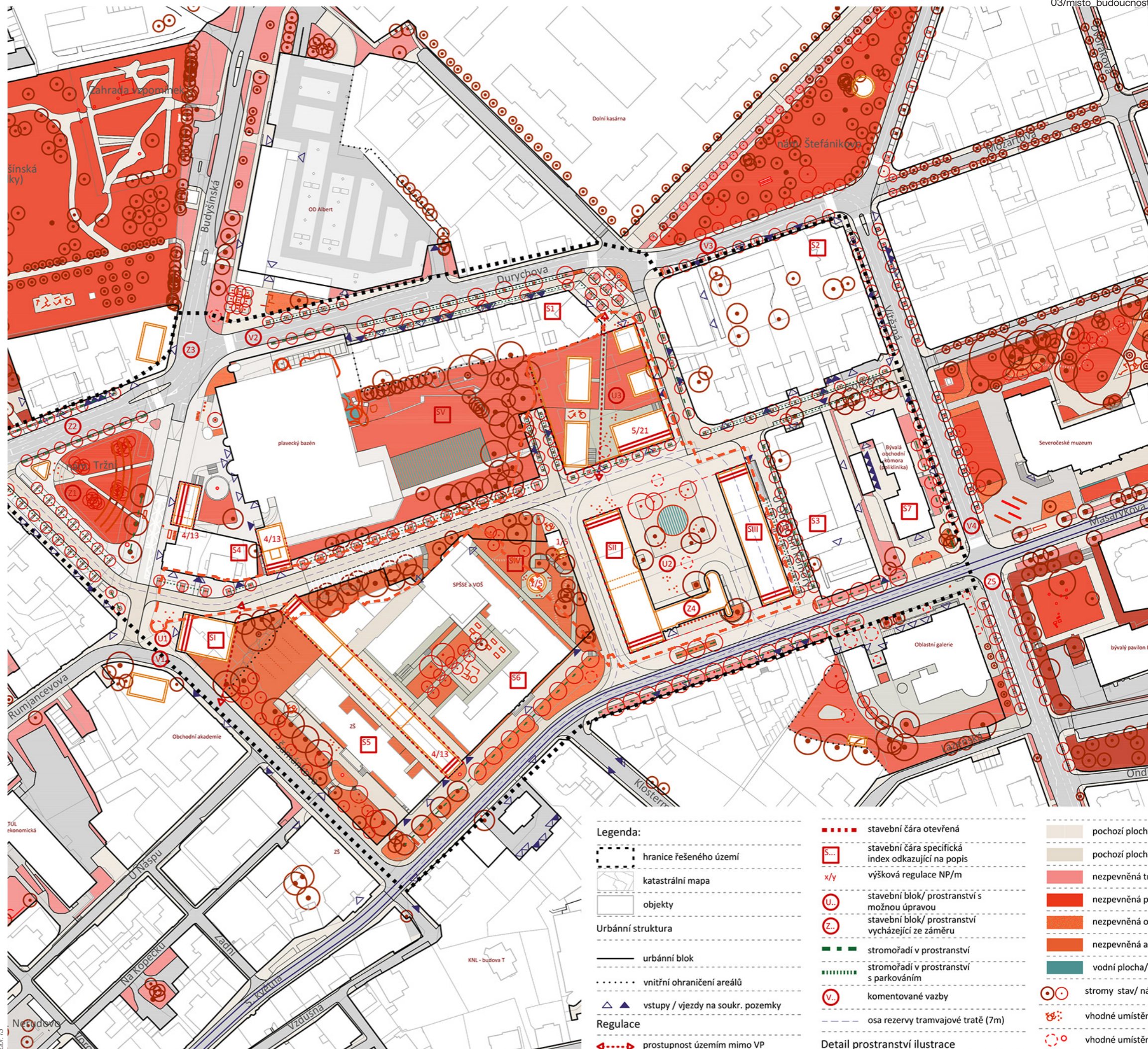
pavilony D a E, pohled od Tržního náměstí

pohled na pavilon E, po levé straně pavilon I

Záměry v území

Pro řešené území je v současné chvíli zpracovávána územní studie od ateliéru Gogolák+Grasse. Studie je zpracovávána na základě veřejné zakázky, kterou vypsal město a zadání pro ni vytvořila kancelář architektury města Liberec. Studie navrhuje zbourání všech současných objektů. Jižní část areálu má funkci muzea a centra pro volnočasové aktivity a objekty víceméně kopírují stopu původních objektů a jsou navýšeny na 6NP. Severní část je věnována čistě bydlení a svojí strukturou s diagonálním propojením odkazuje na urbanistický plán Camila Sitteho, výšková regulace je omezena na 5.NP (21m).

obr. 13

Gogolák+Grasse, hlavní výkres urbanistické studie Vystaviště

----- areál LVT

Co a jak

cíl

Zapojit areál do struktury města, do jeho dění, prokrvit ho, dodat mu energii. Přinést a provázet nové funkce. Věřím že takto je možno vytvořit prostředí, které je schopno fungovat v sociálních, ekonomických i kulturních aspektech. A to je asi cíl – předložit jednu z možných odpovědí, na otázku jak vytvořit fungující celek, který dává smysl sám o sobě, ale i v rámci širšího kontextu města.

zadání

Zadání se opírá o reálnou situaci. Vlastníkem areálu je město, které vypsal veřejnou zakázku na zpracování územní studie Výstaviště. Studie již byla zpracována a přináší poměrně radikální řešení, které ale vychází ze zadání.

Cílem je zlepšit prostorovou a funkční kvalitu. Mělo by být navrženo území s vysokou diverzitou funkcí, které vychází ze současného využití a je doplněno o funkce vycházející z dlouhodobých potřeb města.

Muzeum, bydlení a volnočasové aktivity

přístup

Zásah do stávající struktury. Jak k ní přistoupit? Zbourat? Adaptovat? Modernizovat? Současné objekty беру to jako danost místa kterou zachovávám, dále rozvíjím a podporuji. Ačkoliv mají objekty spíše výpovědní než architektonickou hodnotu, myslím že by měly být ve větší míře zachovány. Zachovat, znovu použít a doplnit.

B/
Návrhová část

Kontext

Pozemek bývalých výstavních trhů se nachází v části města, mezi vilovými domy a zástavbou historického centra, která je doplněna o větší uzavřené areály škol, bazénu. Složitá parcela ve změní různorodých typologií je navíc výrazně ohraničena svahem po celé západní straně. Současné objekty celý areál uzavírají do sebe a brání prostupnosti v území. Ačkoliv areál prošel řadou přestaveb při hledání nových využití, svou základní formu si stále uchovává.

Urbanistické řešení

Za cíl jsem si kladl vytvořit určitý "hotspot", místo které poskytuje různorodé využití během celého dne. Základním požadavkem je proto prostupnost/přístupnost a zadefinování jak samotné struktury, tak veřejných prostorů v areálu.

Z těchto skutečností vychází návrh. Ubourávám současnou halu a místo ní protahuji ulici Gorkého směrem na Tržní náměstí. Podél ulice vzniká liniová stavba, která doplňuje dvě současné budovy se kterými tvoří "ambit" a propojuje tak celý provoz muzea. Průchod ve hmotě otevírá novou možnost pěšího propojení z Masarykovy ulice směrem na Štefánikovo náměstí. V parteru je umístěna veřejná funkce technického muzea, vyšší patra objektu slouží pro bydlení, které má vstupy umístěny na nově vzniklou ulici

Severní klastř přízemních pavilonů je doplněn o pravidelnou stavbu komunitního centra, který svým umístěním navazuje na řetězení pavilonů. Celý areál je tak rozdělen na dva bloky, které lépe definují veřejný prostor mezi nimi.

Architektonické řešení

Hlavní myšlenkou bylo zachování a využití stávajících staveb a doplnění jejich uspořádání v rámci města. Lineární objekt je proto koncipován jako doplněk k současným halám, se kterými je propojený v podzemí, tak aby byla zachována průchodnost území. Umístění provozu muzea z části pod zem je opakem toho jak současné haly reagují na vnější prostor, do kterého se otáčejí plnou fasádou a okna jsou umístěny nad horizont chodce, aby dovnitř nebylo vidět. Volím opačný přístup, dávám možnost nahlédnout a nalákat tak návštěvníky dovnitř, zároveň je stále zachován princip horního osvětlení, kdy exponáty stojí před plným pozadím.

Do roztržitého prostoru vstupují jasnou formou. Budova svým svébytným výrazem doplňuje okolí a tvoří základní kámen pro uzavření pomyslného bloku. Výraz budovy je jednoduchý a podmiňuje se konstrukčnímu systému. Be-

tonový sokl představuje reprezentativnější provoz muzea, naopak fasáda z plechu a ocelový konstrukční systém pavlačí horních pater odkazuje na okolní stavby.

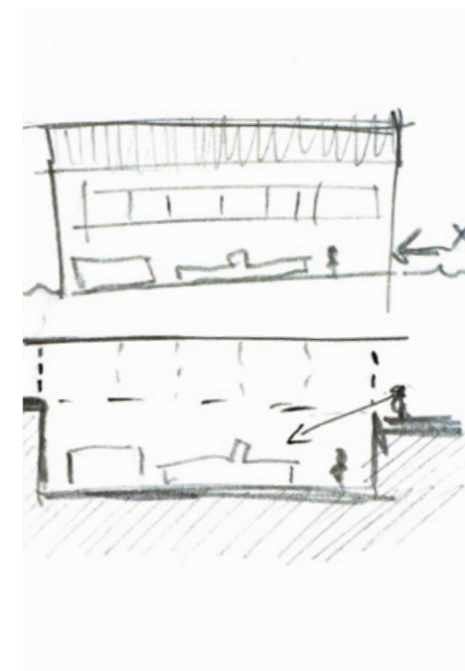
Přemístěním provozu muzea do jednoho celku na jihu uvolňují prostory v severní části, kde vznikají komunitní dílny a sportovní hala. Provozy jsou umístěny do současných objektů, tak aby je bylo možné co nejvíce využít a zachovat, doplněny jsou pouze nezbytné provozní vestavby. Provoz je rozdělen do tří částí, univerzální dílnu, dílnu se stroji a čistou dílnu. V posledním pavilonu je umístěna prodejna výrobků.

Celý řetězec je zakončen novou budovou komunitního centra. Jednoduchá pragmatická budova, která svou flexibilitou dokáže pojmout vícero funkcí. V přízemí je umístěna kavárna, která se otevírá jak směrem do nové ulice tak i do soukromějšího dvoru dílen. Nad ní je umístěn víceúčelový převyšovaný sál a dvě patra coworkingových prostorů.

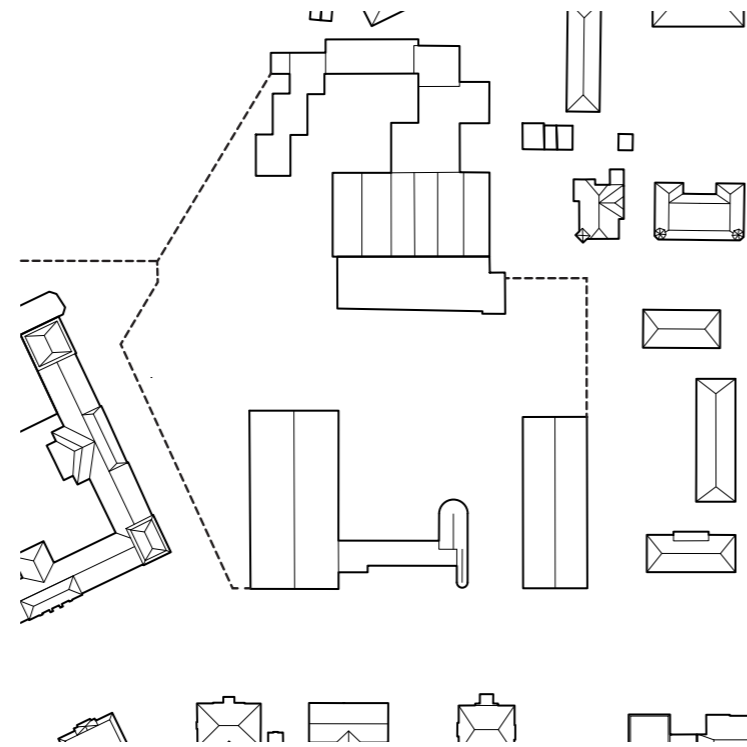
Konstrukční řešení

Objekt muzea má podzemní parkování, které udává modul pro konstrukci. Stěnový železobetonový monolitický systém je přes prostor muzea vynesena mocnějšími sloupy s průvlaky, tak aby byl zachován volný prostor pro expozici. Fasádní vyzdívky mezi stěnami jsou z porobetonových tvárníc na kterých je kontaktní zateplovací systém, zakončený fasádním profilovaným plechem. Přízemní část je tvořena lehkým obvodovým pláštěm. Pavlače jsou vynášeny na ocelové konstrukci, která je pomocí břitů kotvena do nosné konstrukce.

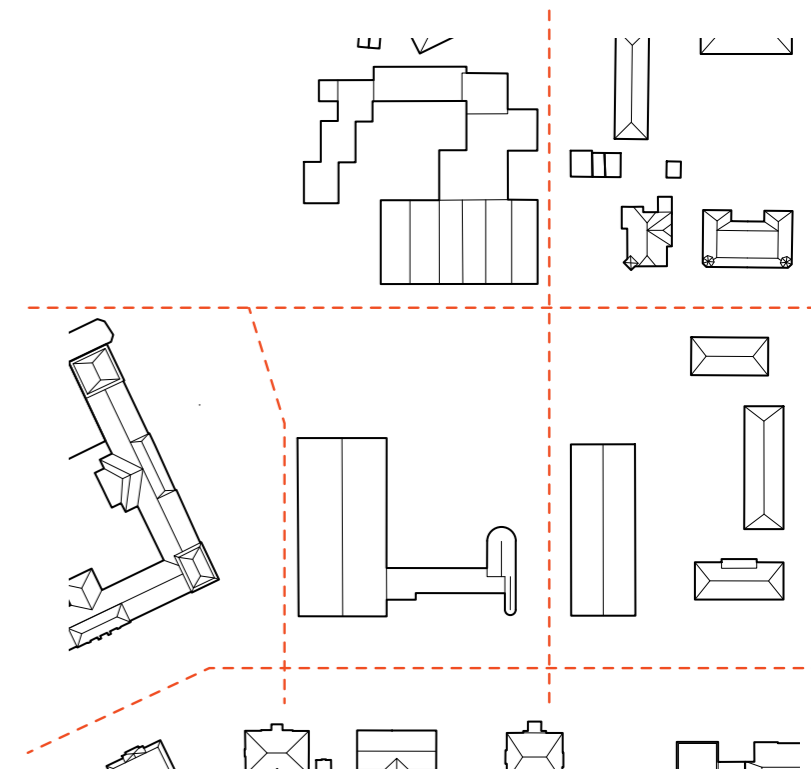
Objekt komunitního centra je železobetonový skelet v modulu 8x8. Fasádní systém je stejný jako u pavlačového domu.

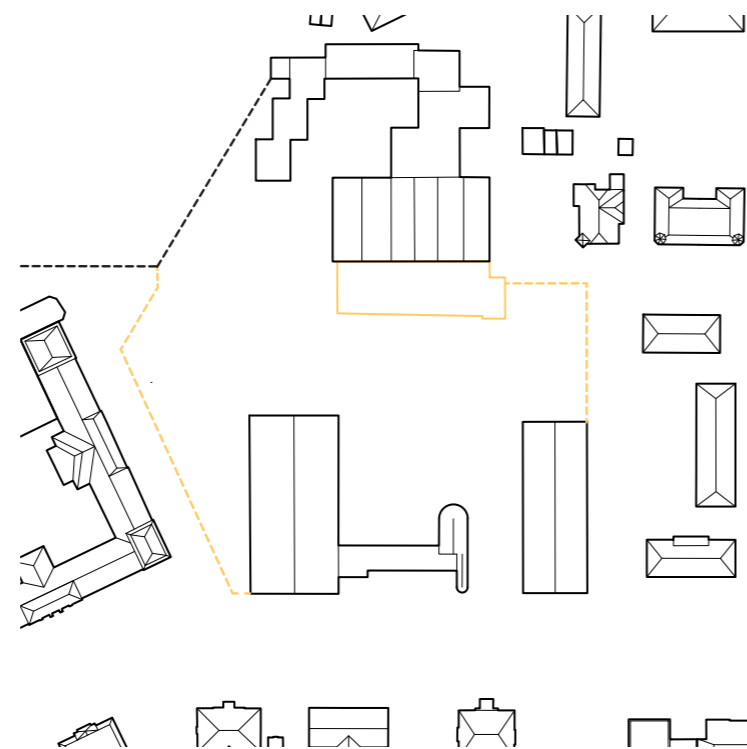
Současný areál působí uzavřeně a příliš nereaguje na okolí. Kvůli současnému zastavění není možné propojení směrem k Tržnímu náměstí. Zbytek areálu je uzavřen plotem ze tří stran a průchody brankou příliš nevybízí veřejnost k návštěvě.

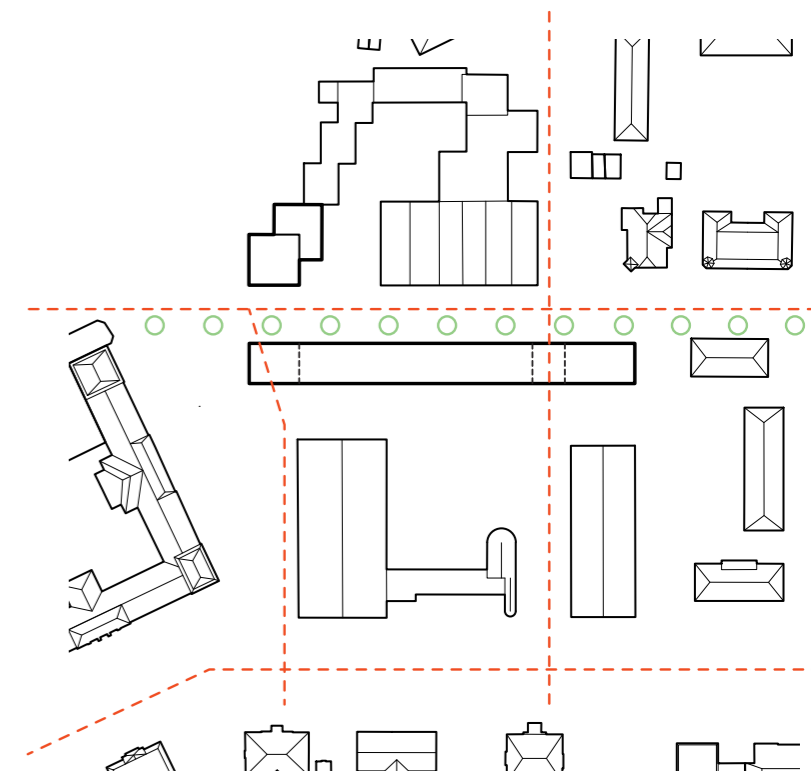
Celý areál je zapojen do uličné sítě města. Logické protažení ulice Gorkého, zároveň se objevuje nové přímé propojení na Štefánikovo náměstí a vzniká neformální prostupnost skrze park při západní straně.

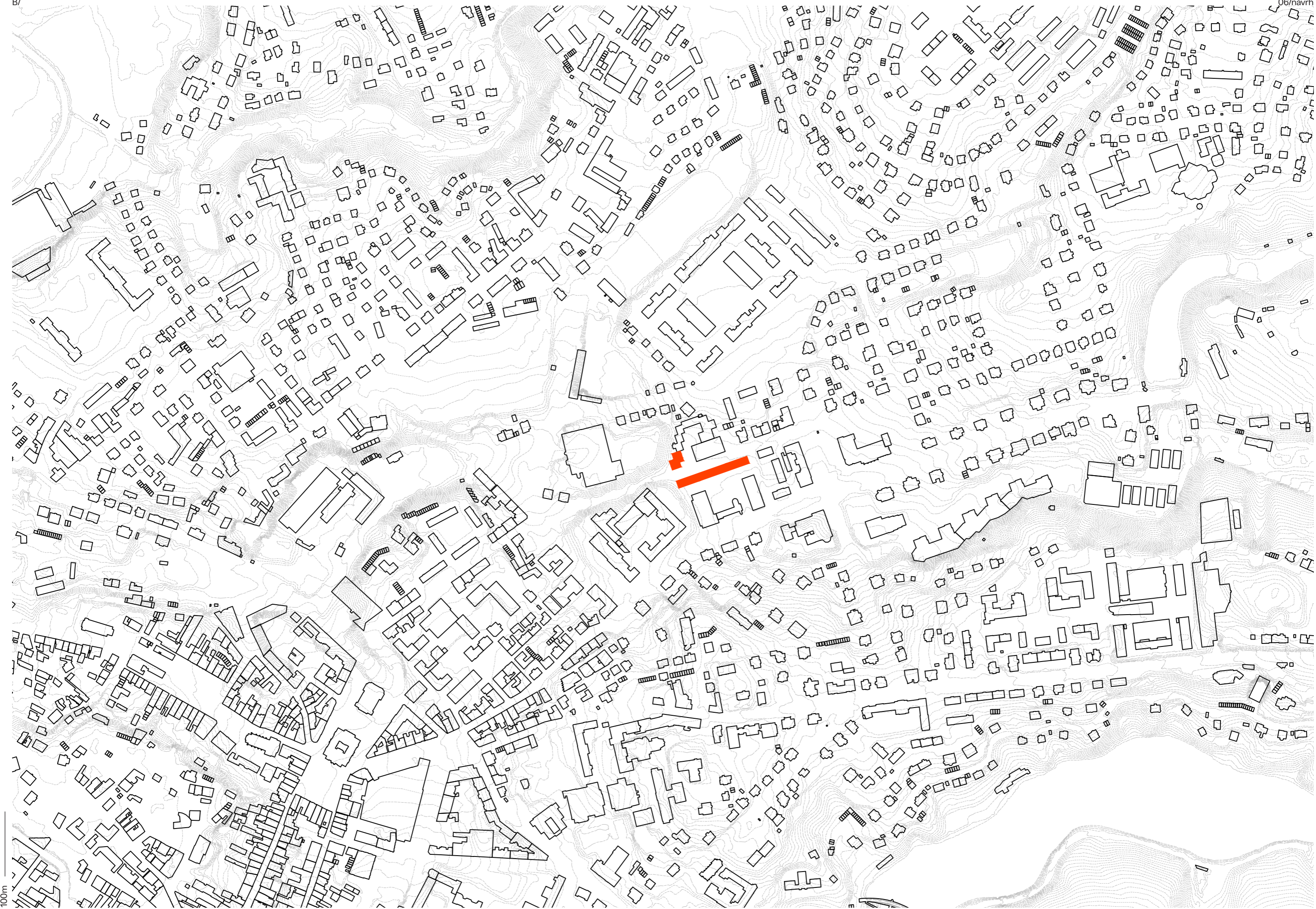

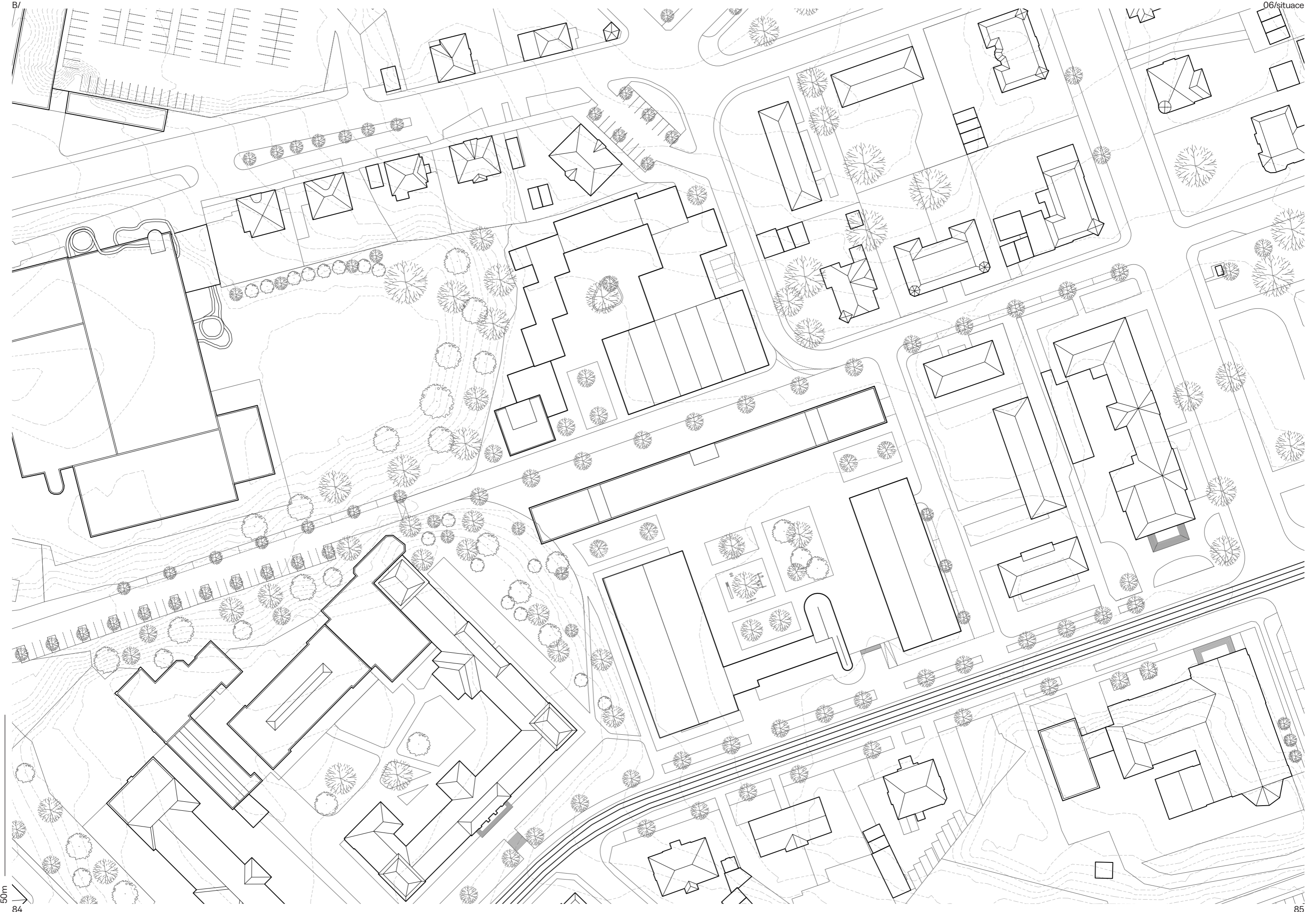
Ubourávám současnou halu, která brání protažení ulice Gorkého směrem k Tržnímu náměstí. Zbavuji areál plotu, který ho odděluje od veřejně přístupné části střední školy a pouze rozděluje malý lesopark. Oddělení od areálu plaveckého bazénu zachovávám.

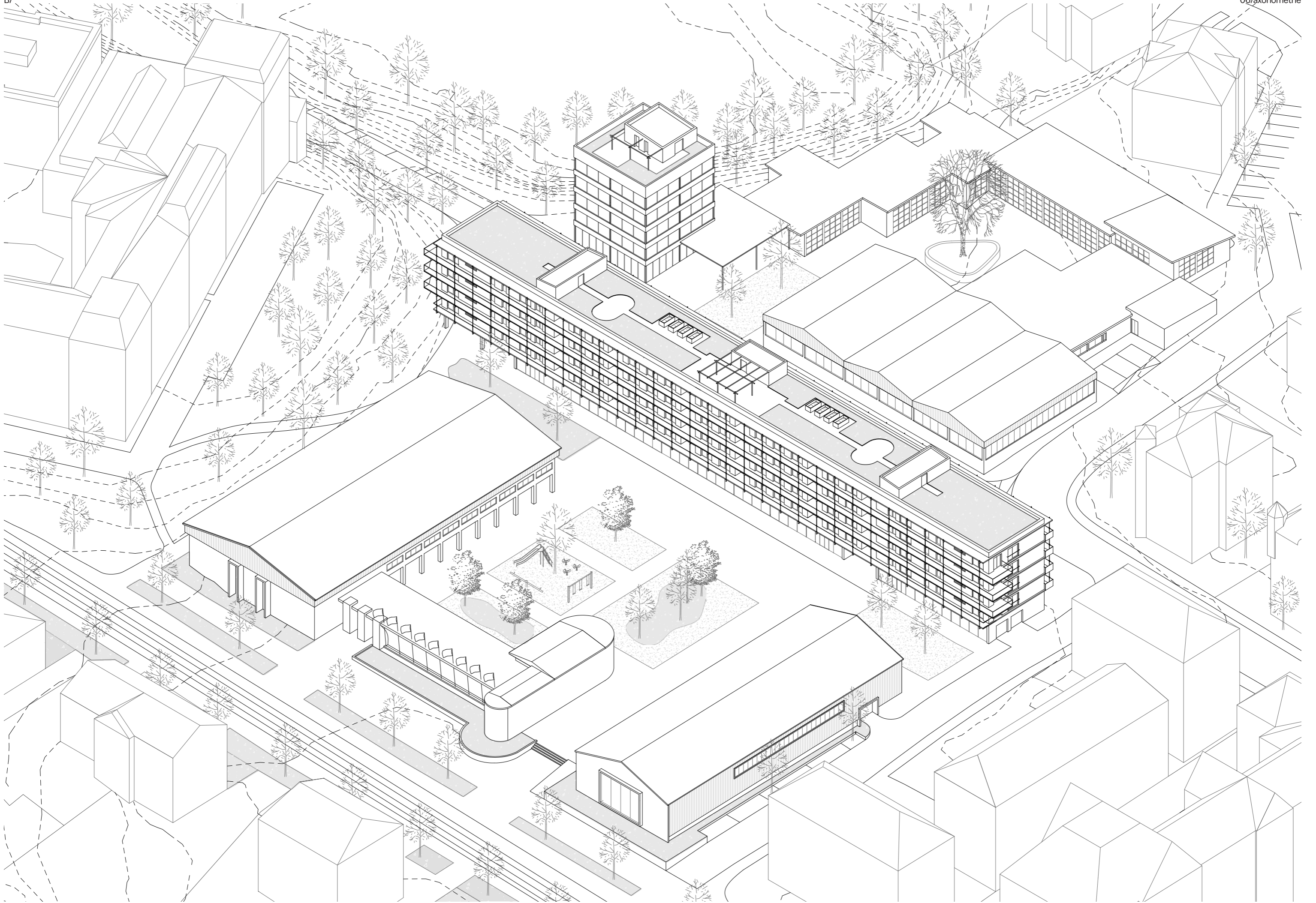

Nově navržené objekty podporují vzniklou uliční síť. Lineární stavba doplňuje a uzavírá celý jižní blok jak po urbanistické, tak i po provozní stránce. Průchody v parteru reagují na pohyb v území. Severní stavba doplňuje celý klastř a vznikají dva zcelnější bloky, které jasně vymezují uliční čáru. Novou ulicí je vedeno stromořadí, které provazuje místo s okolní zelení.

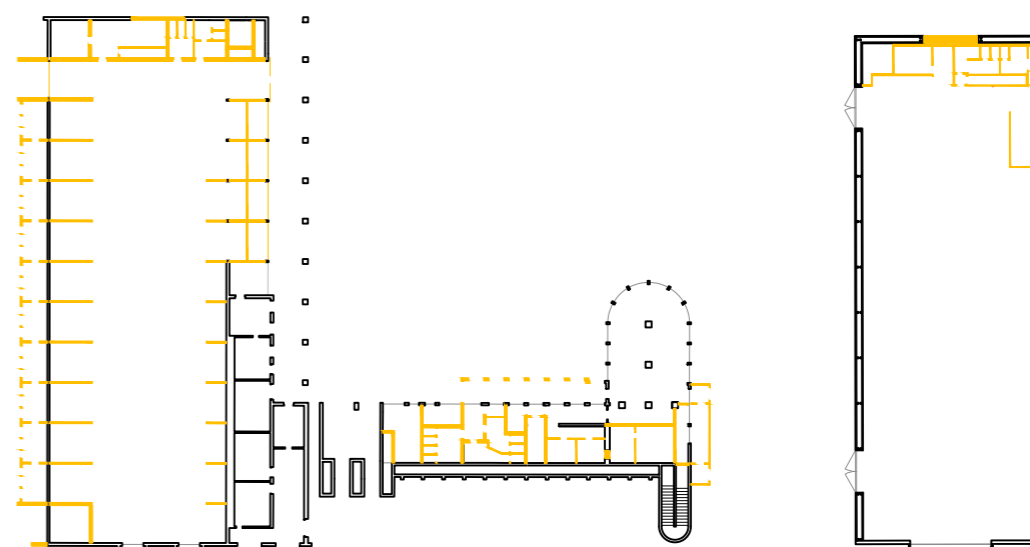
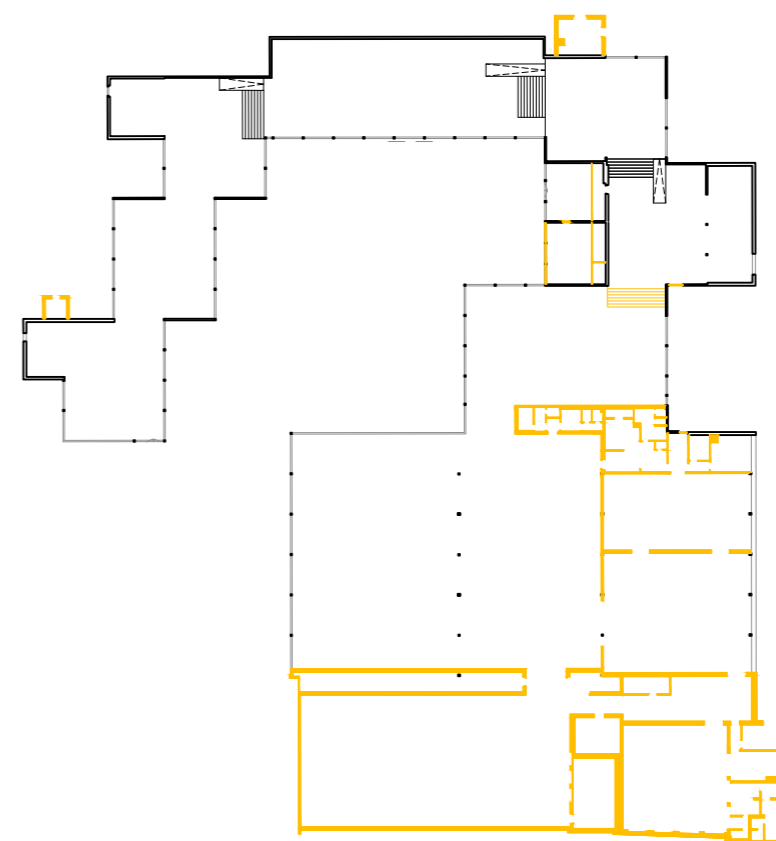

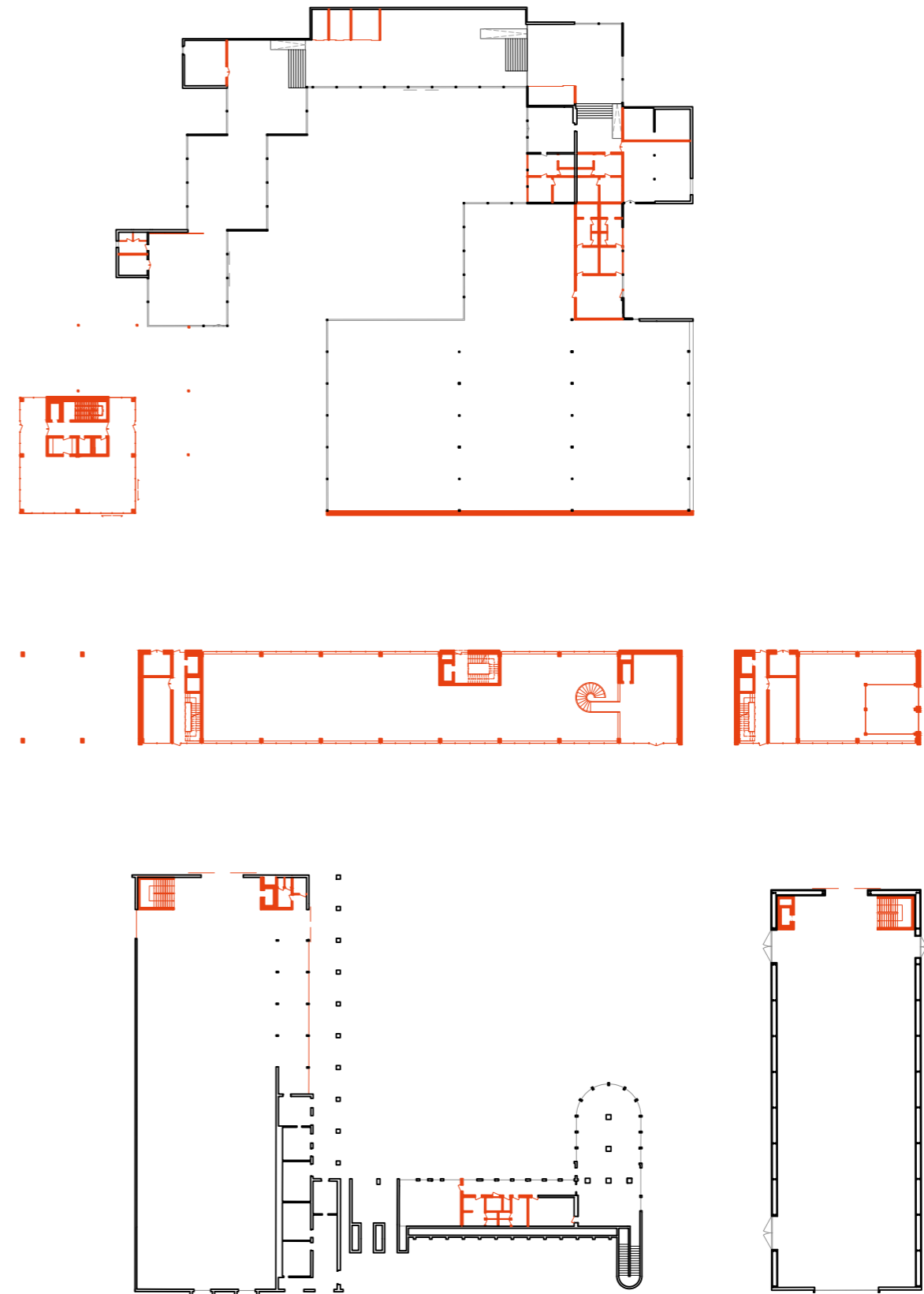

Bourám existující bariéru v podobě haly a otevírám tak cestu logickému napojení mezi centrem a Lidovými sady.

Všechny ostatní objekty jsou zachovány. Snažím se k nim přistupovat citlivě, aby byl zachován původní charakter. Měním pouze vnitřní uspořádání, aby lépe odpovídalo provozu. Chci haly znovu otevřít a využít tak jejich přednost, kterou jsou velké rozpny.

Pavlačový dům

Nad provoz technického muzea umísťují bytový dům s městskými byty. Do domu se vstupuje z nově vzniklé ulice. Jednotlivé půdorysy vycházejí z nároků, které jsem si stanovil, oboustraně orientované prostory a maximální možnost kontaktu s exteriérem. Krajiní vertikální jádra jsou průchozí a dá se tak dostat na obě pavlače, to mi umožňuje měnit orientaci bytů dle jednotlivých dispozic.

Dispozice bytů se odpoutávají od zažitých forem nukleárních rodin. Jsou dezónované a příklánějí se současným trendům spolubydlení. Proto jsou všechny ložnice dimenzovány tak, aby se dala pohodlně umístit dvoulůžková postel. centrálním prostorem bytů je obývací prostor s kuchyní který se vždy dá rozšířit o soukromou část pavlače. Vstupy z pavlačí jsou vždy přes chodbu nebo zimní zahradu, která slouží jako filtrační prostor mezi soukromým a veřejným. Dispozice jsou různorodé od 1kk až do 4kk s větším balkonem v podobě vystupující pavlače mimo půdorys. Objekt má střední část střechy pobytovou s velkorysou terasou, vyvýšenými záhony a soukromějšími plácky pro ping pong nebo posezení. Krajiní části jsou vyhrazeny pro technologie.

Technické muzeum

Provoz muzea je opakem současných hal. Expozice je umístěna do převýšeného suterénu, díky čemuž je muzeum dostatečně prosvětlené a zároveň se otevírá do exteriéru pro veřejnost. Díky částečnému umístění pod zem zůstává území dobře prostupné a provoz je provázaný se současnými halami v podzemí. Hlavní vstup je umístěn na terénu u nově vzniklého pěšího propojení. V nově vzniklém křídle jsou umístěny menší exponáty do velikosti osobních automobilů, ty jsou do muzea dopravovány autovýtahem, který zároveň funguje jako dynamická součást expozice. Na stejné úrovni je umístěn i depozit pro exponáty stejně jako zázemí pro muzeum (šatny, toalety a menší technické zázemí).

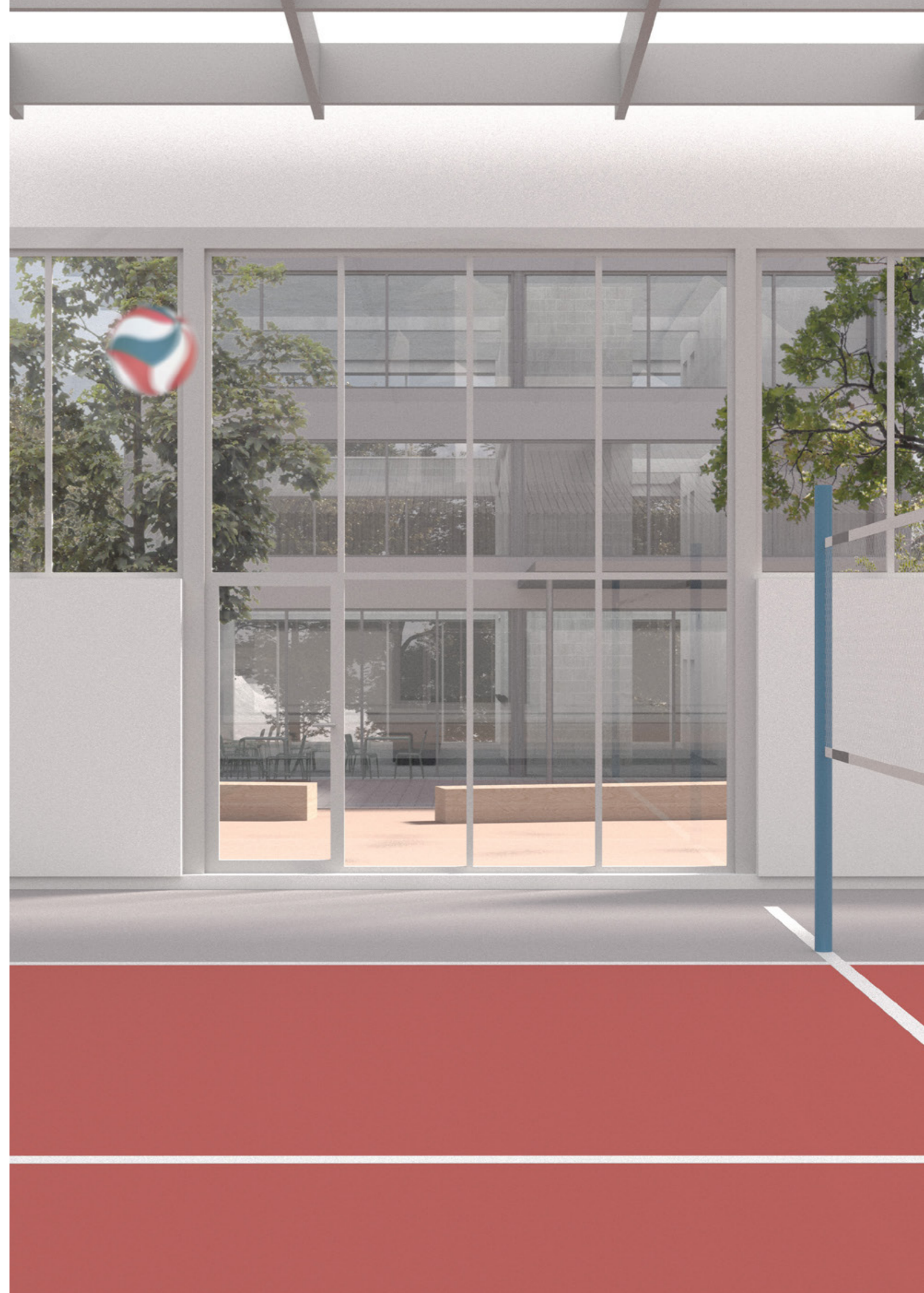

Komunitní centrum

Severní část areálu je doplněna o objekt komunitního centra, která funguje jak pro nově vzniklé dílny a sportoviště, tak i pro veřejnost. V přízemí je umístěna kavárna s možností rozšíření do exteriéru, kde jsou zachovány stávající stromy mezi halami. V dalších patrech je víceúčelový sál převýšený přes dvě patra, další dvě patra jsou zamýšleny jako coworkingové prostory pro veřejnost. Střecha je částečně pochozí s menší kuchyňkou a zázemím.

Objekt dílen je určen pro menší řemeslnou výrobu. Dílny naplňují reálnou poptávku po rozšíření domu dětí a mládeže v Liberci. Fungují jako veřejné, cílovou skupinou jsou především dětské kroužky, řemeslné kurzy nebo veřejnost, která nemá vlastní zázemí a potřebuje si například něco opravit. Součástí je i "čistá dílna", která je zamýšlena pro současné technologie jako 3d tisk, nano materiály a laser. Dílny mají centrální sklad se zásobováním ve východní části objektu, přístupného z ulice.

Sportoviště má vlastní vstup se zázemím a obsahuje 2 univerzální hřiště splňující rozměry na volejball a dvě menší hřiště na badminton.

B/
Situace s parterem

1:750

Legenda místností

Komunitní centrum

- 01 Vstup
- 02 Zázemí (komunikace, kuchyňka, wc)
- 03 Kavárna

Polyfunkční dům

- 01 Technické zázemí (komunikace, odpadové hospodářství, kolárna)
- 02 Komunikace
- 03 Vstup do technického muzea
- 04 Technické zázemí (komunikace, odpadové hospodářství, kolárna)
- 05 Autovýtah

Dílny

- 01 Showroom
- 02 Univerzální dílna
- 03 Čistá dílna
- 04 Sklad, technické zázemí
- 05 Zázemí (šatny, toalety, sprchy, kuchyňka)

Sportoviště

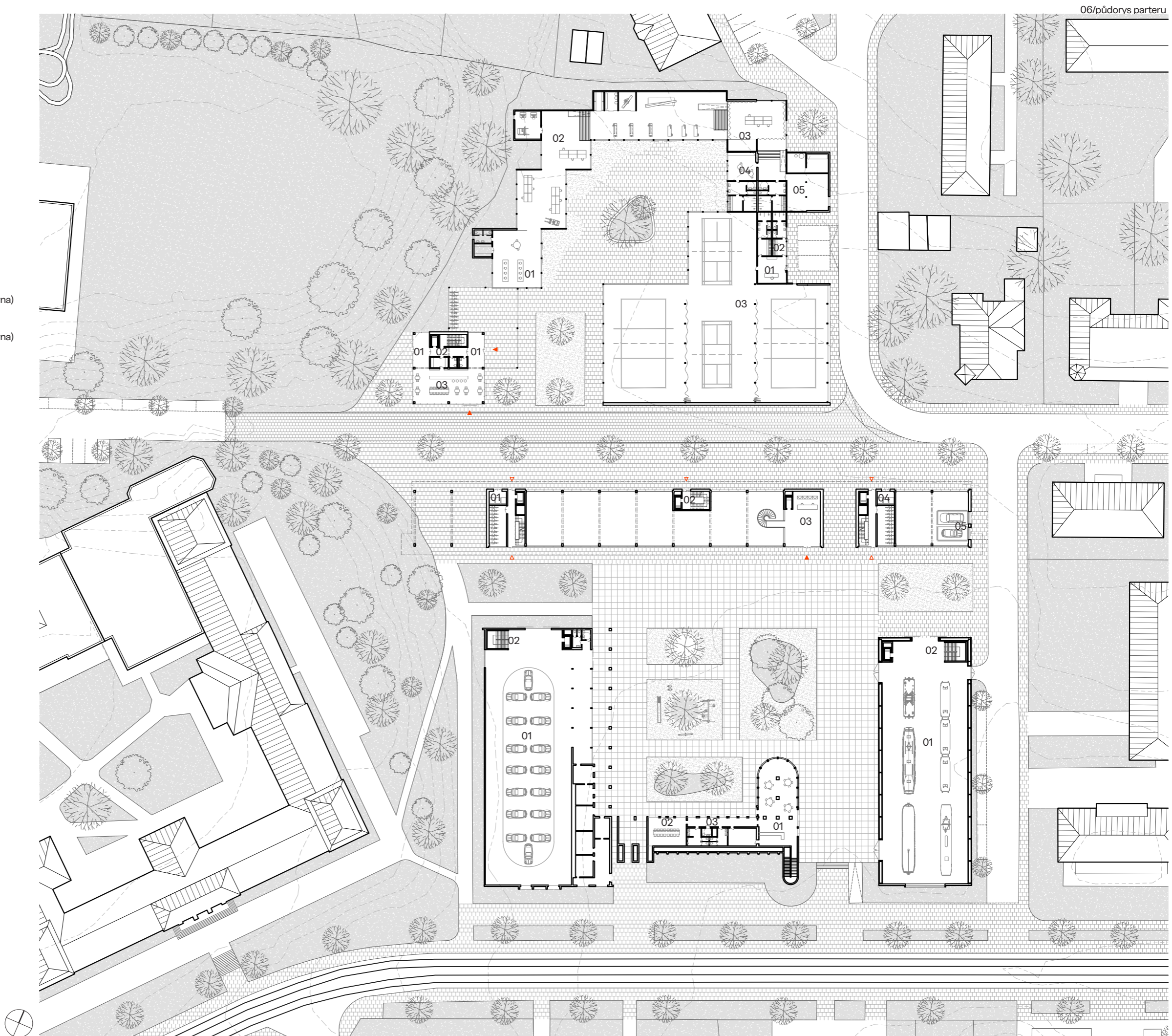
- 01 Recepce
- 02 Zázemí (šatny, toalety, sprchy)
- 03 Sportoviště

Technické muzeum

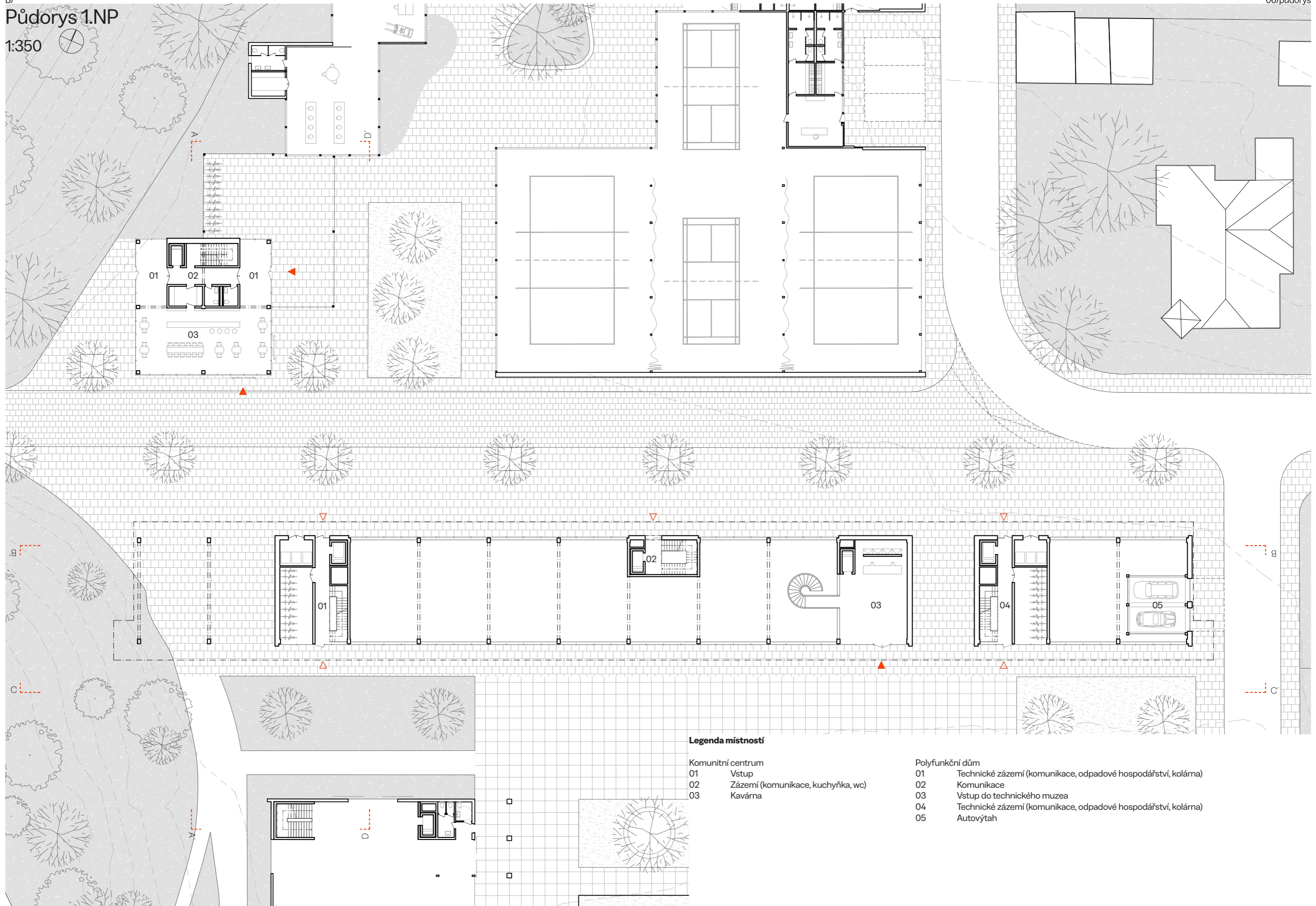
- 01 Expozice
- 02 Komunikace
- 03 Technické zázemí

Turistické centrum

- 01 Turistické centrum (bookshop, prodejna, informace)
- 02 Zasedací místnost
- 03 Zázemí

06/půdorys parteru

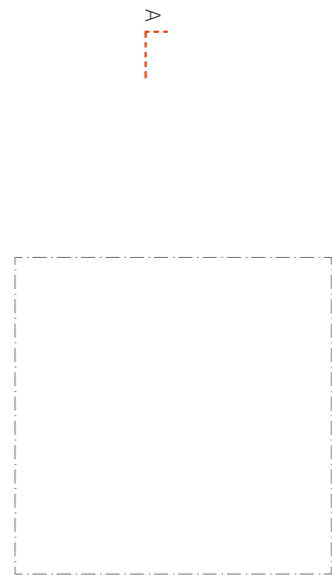
Legenda místností

Komunitní centrum

- 01 Vstup
- 02 Zázemí (komunikace, kuchyňka, wc)
- 03 Kavárna

Polyfunkční dům

- 01 Technické zázemí (komunikace, odpadové hospodářství, kolárna)
- 02 Komunikace
- 03 Vstup do technického muzea
- 04 Technické zázemí (komunikace, odpadové hospodářství, kolárna)
- 05 Autovýtah

V

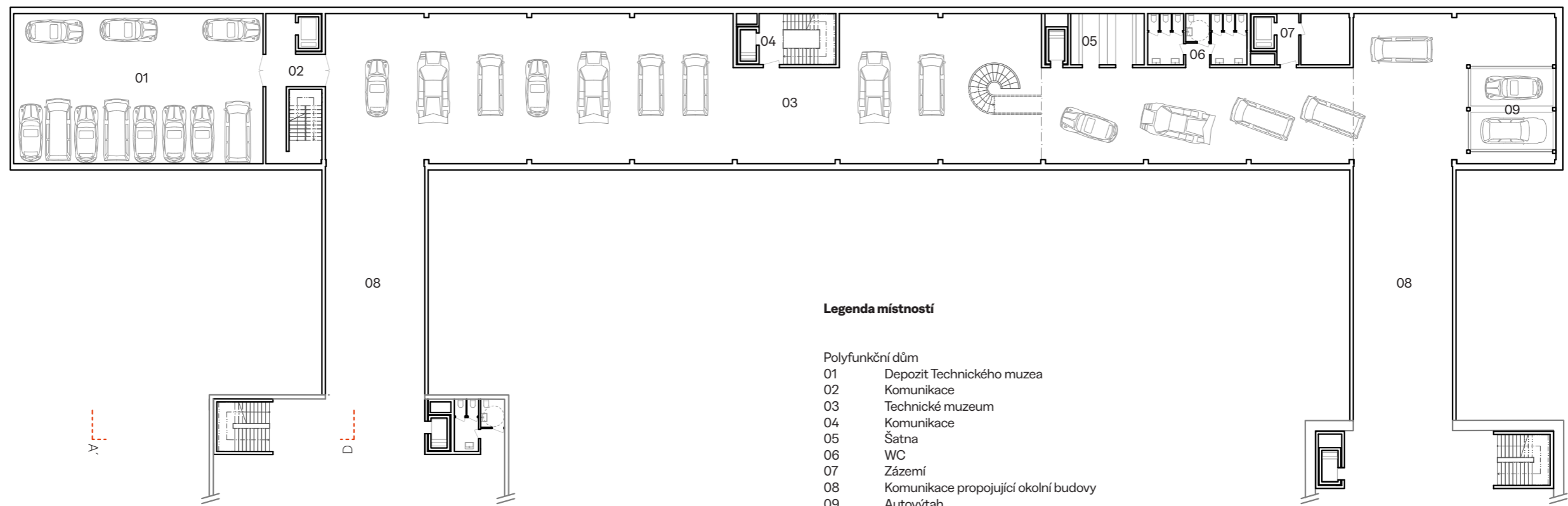
D'

B

B

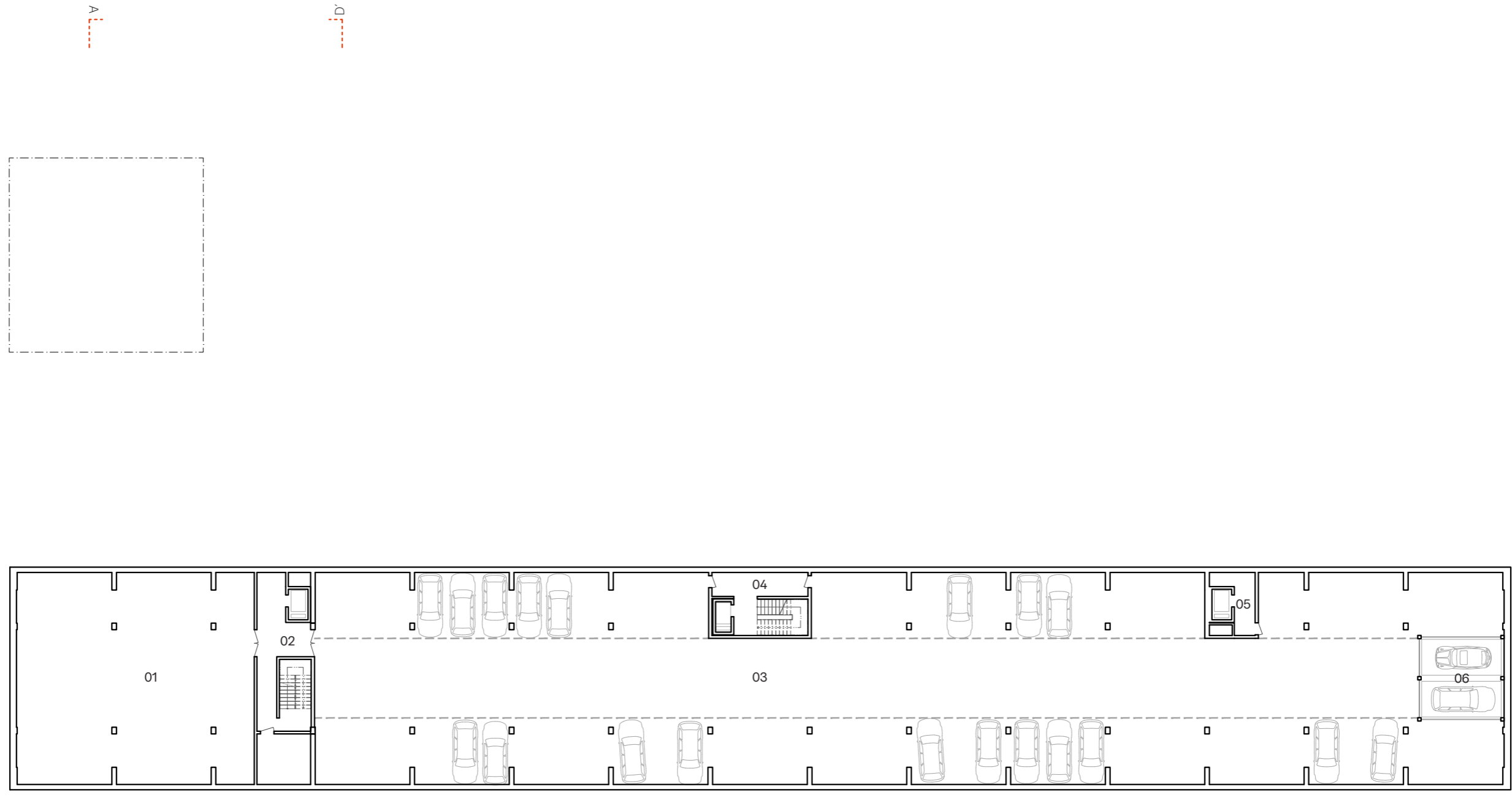
C

C'

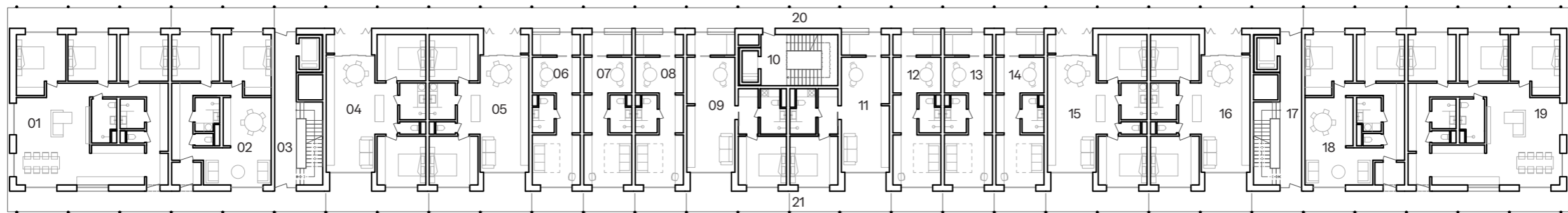
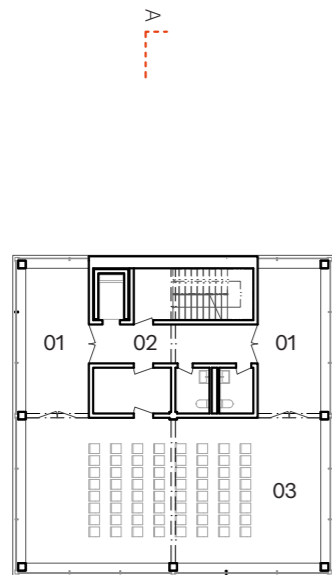
Legenda místností

- Polyfunkční dům
- 01 Depozit Technického muzea
- 02 Komunikace
- 03 Technické muzeum
- 04 Komunikace
- 05 Šatna
- 06 WC
- 07 Zázemí
- 08 Komunikace propojující okolní budovy
- 09 Autovýtah

Legenda místností

- Polyfunkční dům
- 01 Technické zázemí
 - 02 Komunikace + technické zázemí
 - 03 Garáž
 - 04 Komunikace
 - 05 Komunikace
 - 06 Autovýtah

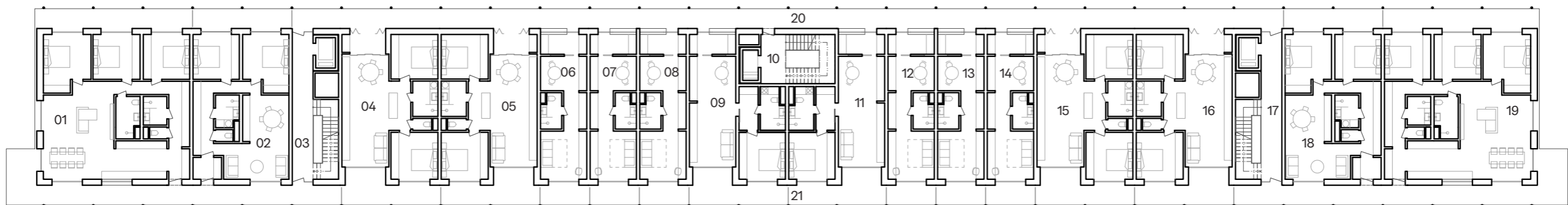
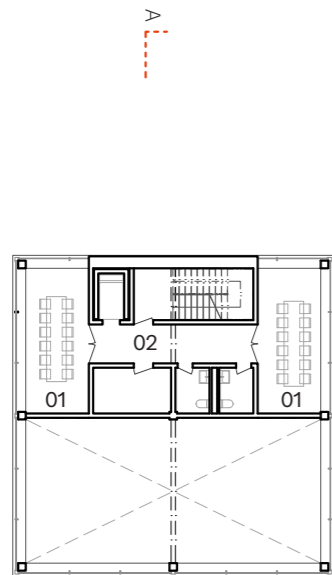
Legenda místností

Komunitní centrum

- 01 Vstup
- 02 Zázemí (komunikace, kuchyňka, wc)
- 03 Víceúčelový sál

Polyfunkční dům

01	Byt 4kk	17	Komunikace
02	Byt 3kk	18	Byt 3kk
03	Komunikace	19	Byt 4kk
04	Byt 3kk	20	Pavlač
05	Byt 3kk	21	Pavlač
06-08	Byt 1kk		
09	Byt 2kk		
10	Komunikace		
11	Byt 2kk		
12-14	Byt 1kk		
15	Byt 3kk		
16	Byt 3kk		

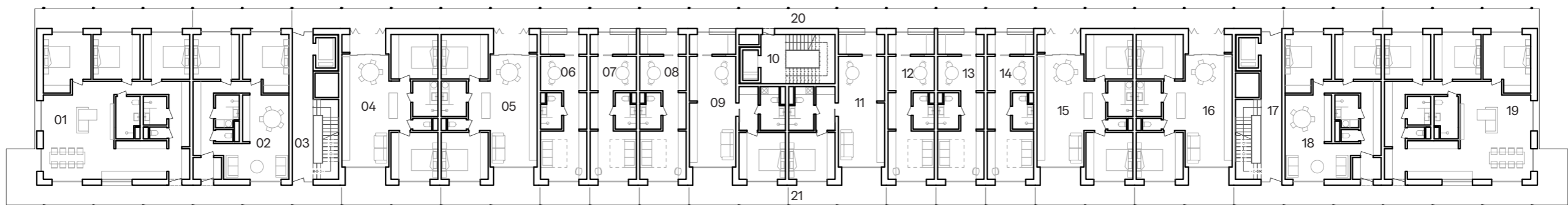
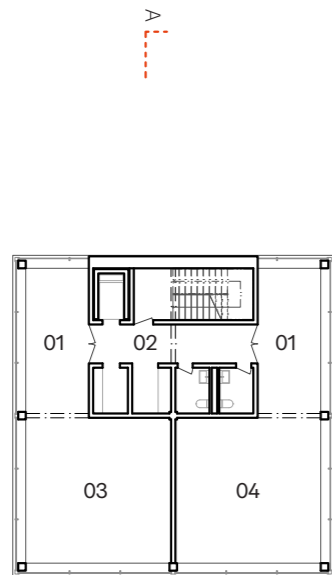
Legenda místností

Komunitní centrum

- 01 Zasedací místnost
- 02 Zázemí (komunikace, kuchyňka, wc)

Polyfunkční dům

- 01 Byt 4kk
- 02 Byt 3kk
- 03 Komunikace
- 04 Byt 3kk
- 05 Byt 3kk
- 06-08 Byt 1kk
- 09 Byt 2kk
- 10 Komunikace
- 11 Byt 2kk
- 12-14 Byt 1kk
- 15 Byt 3kk
- 16 Byt 3kk
- 17 Komunikace
- 18 Byt 3kk
- 19 Byt 4kk
- 20 Pavlač
- 21 Pavlač

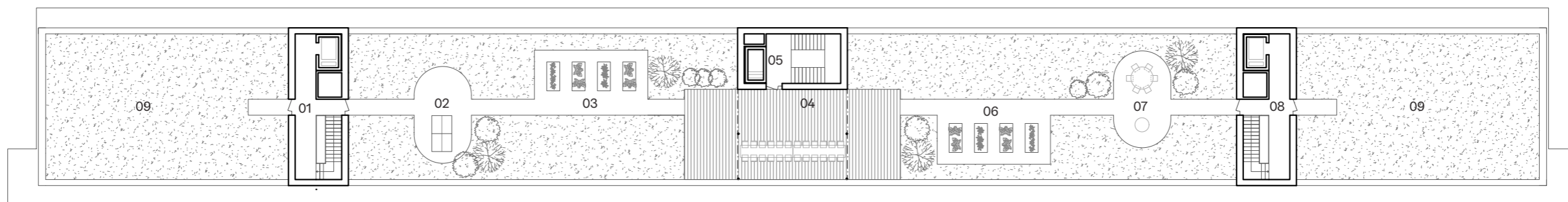
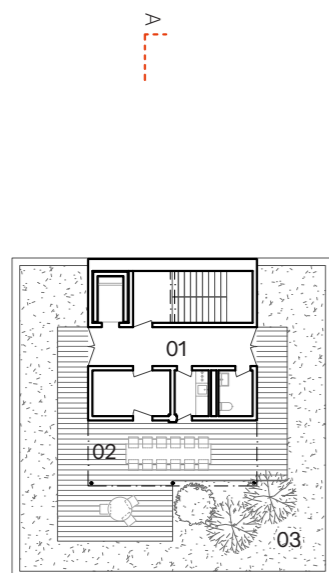
Legenda místností

Komunitní centrum

- 01 Vstup
- 02 Zázemí (komunikace, kuchyňka, wc)
- 03 Co-workingový prostor
- 04 Co-workingový prostor

Polyfunkční dům

- 01 Byt 4kk
- 02 Byt 3kk
- 03 Komunikace
- 04 Byt 3kk
- 05 Byt 3kk
- 06-08 Byt 1kk
- 09 Byt 2kk
- 10 Komunikace
- 11 Byt 2kk
- 12-14 Byt 1kk
- 15 Byt 3kk
- 16 Byt 3kk
- 17 Komunikace
- 18 Byt 3kk
- 19 Byt 4kk
- 20 Pavlač
- 21 Pavlač

Legenda místností

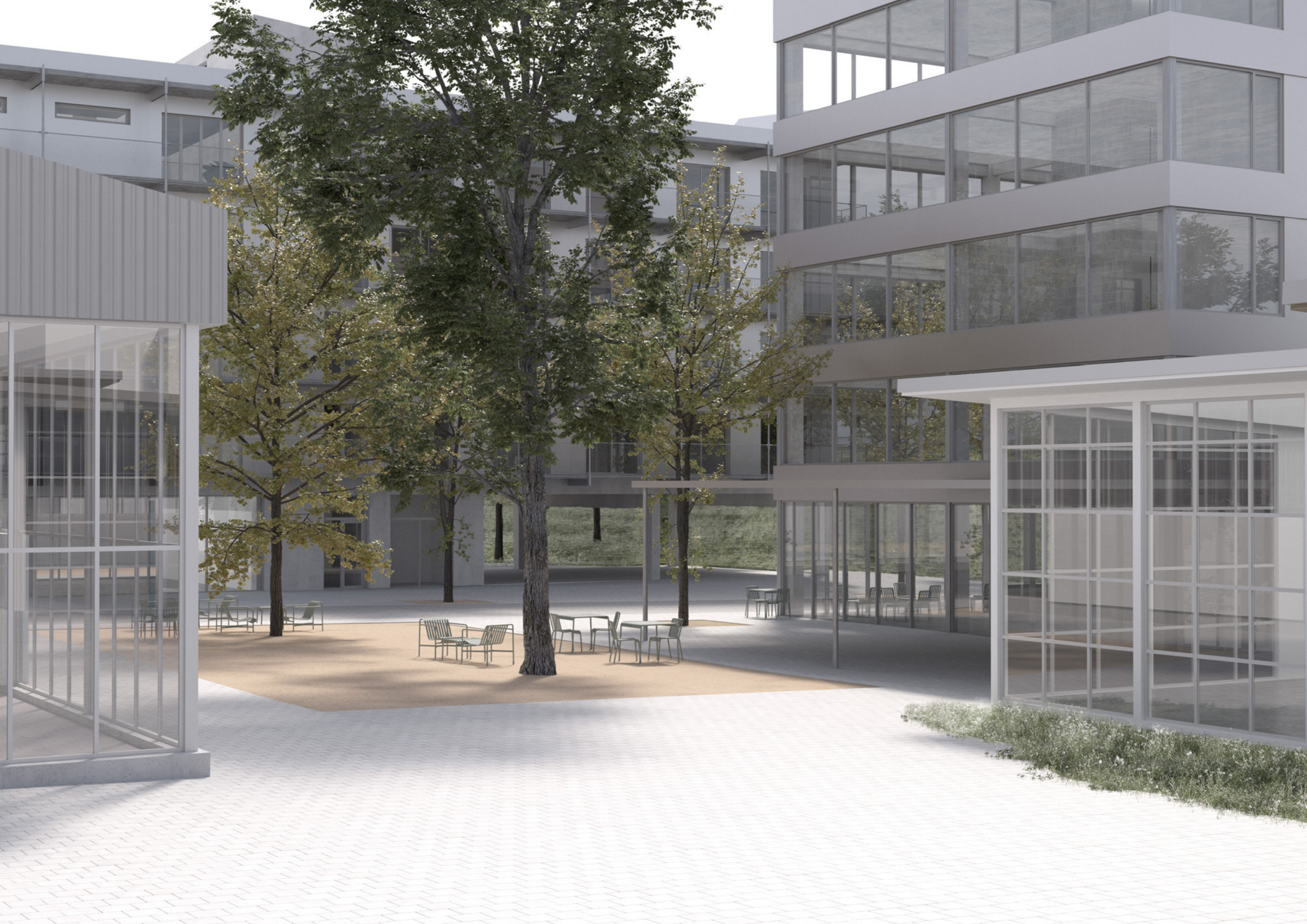
Komunitní centrum

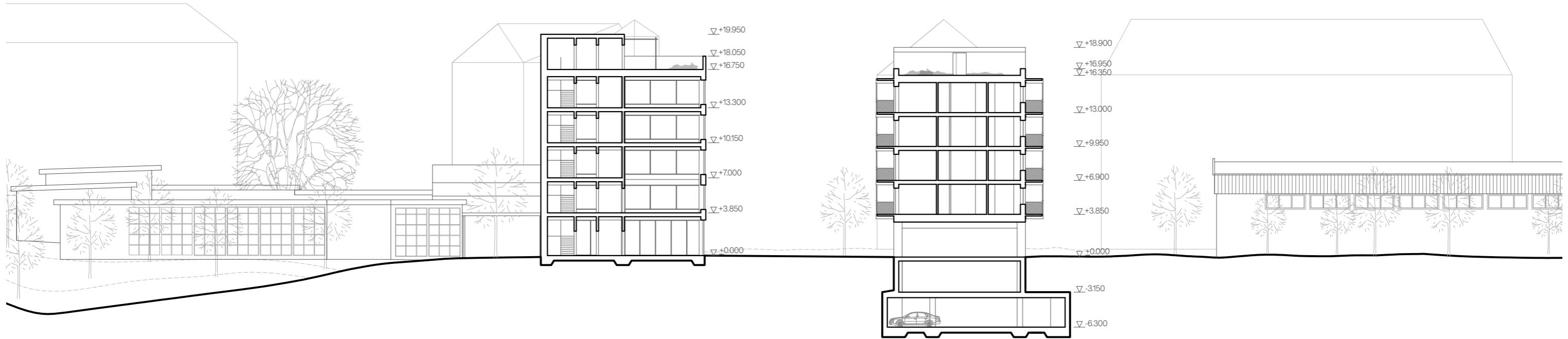
- 01 Zázemí (komunikace, kuchyňka, wc)
- 02 Pobytová terasa
- 03 Extenzivní zeleň

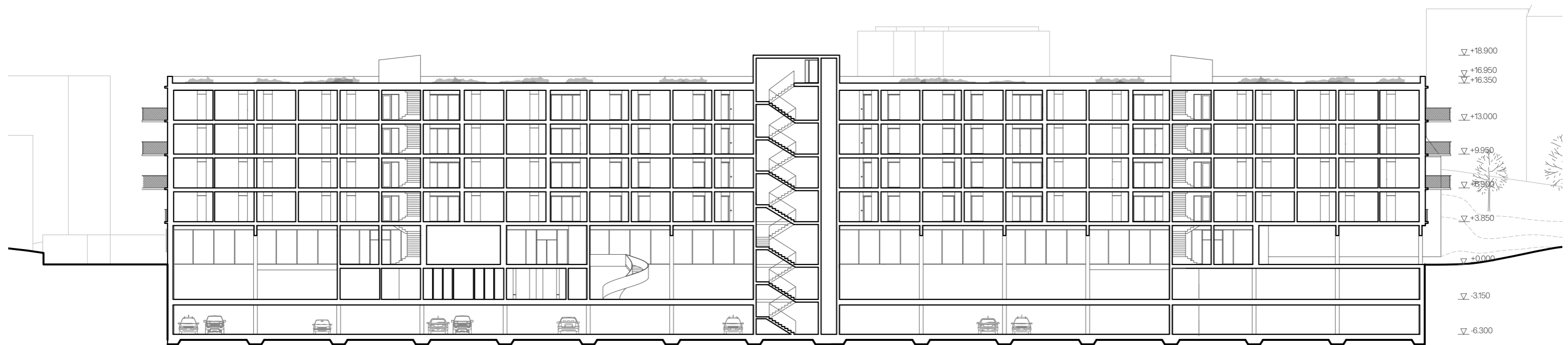
Polyfunkční dům

- 01 Komunikace
- 02 Pobytová terasa – pingpong
- 03 Komunitní zahrádky
- 04 Pobytová terasa – sezení
- 05 Komunikace
- 06 Komunitní zahrádky
- 07 Pobytová terasa – sezení
- 08 Komunikace
- 09 Extenzivní zeleň

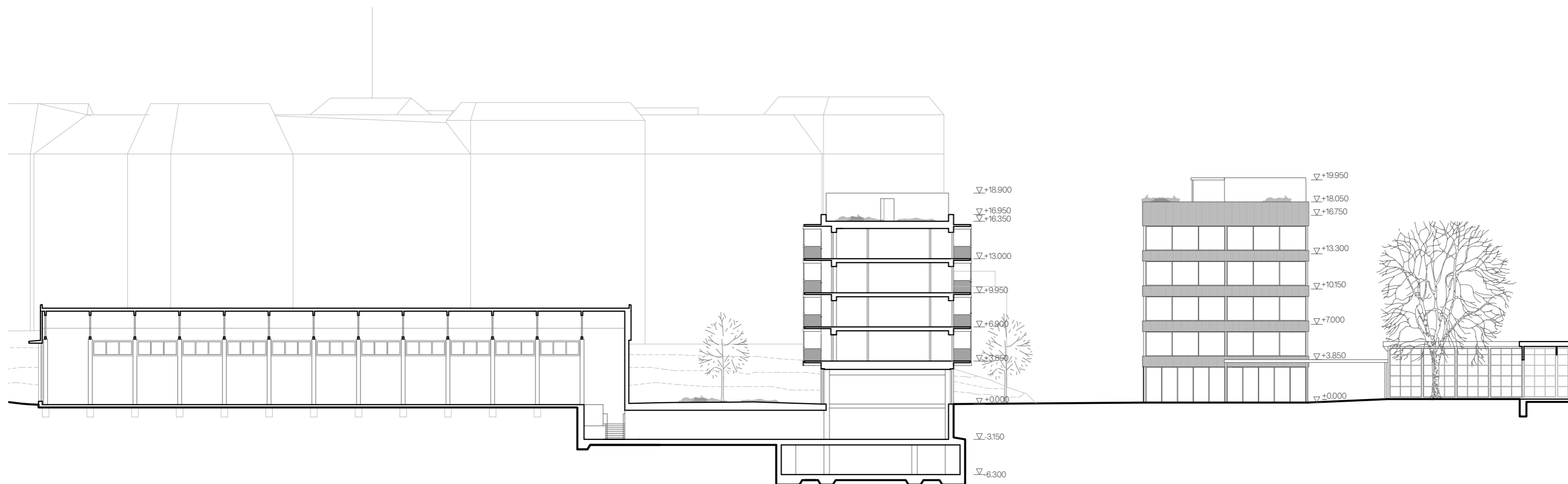

B/
Řez fasádou pavlačového domu

1:75

06/řez

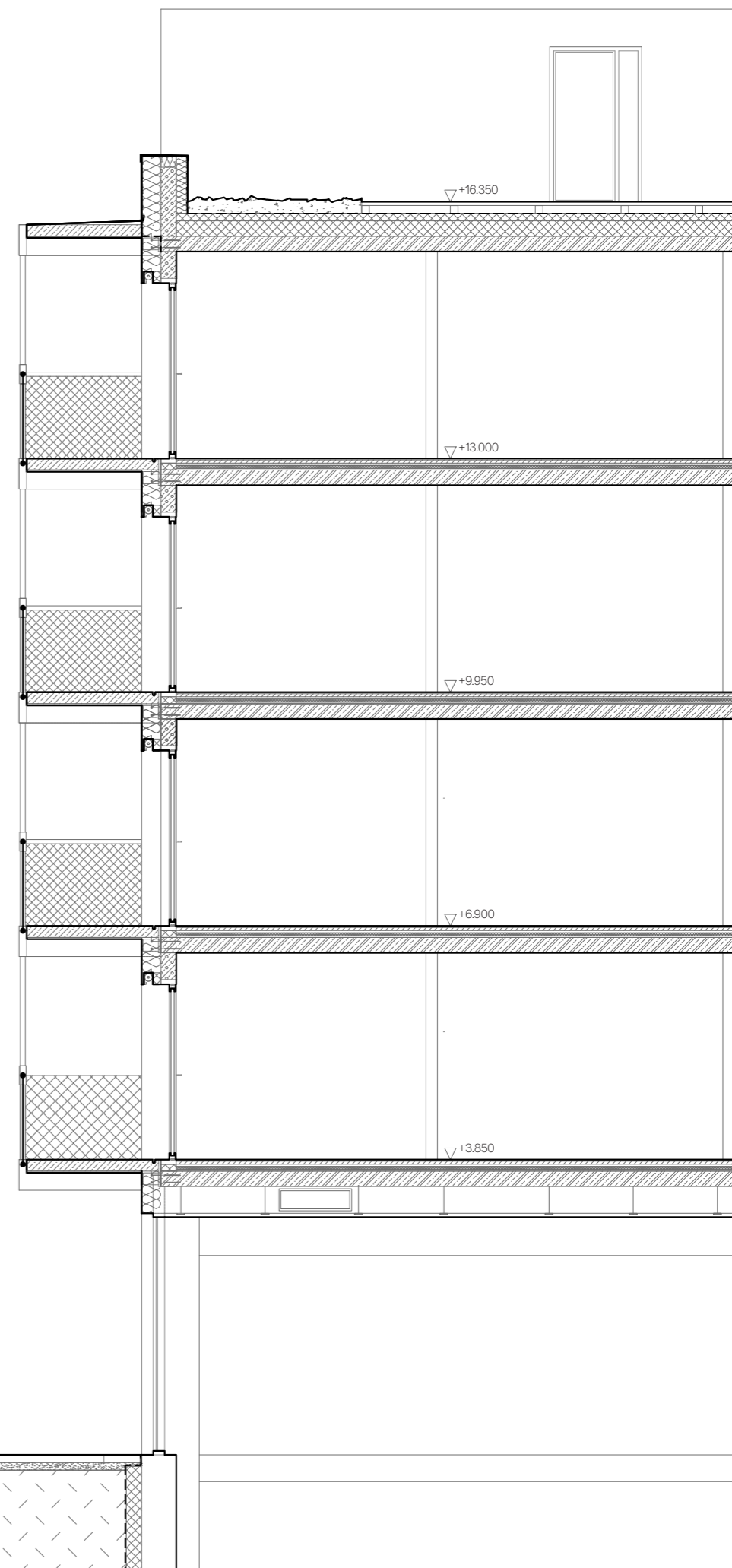
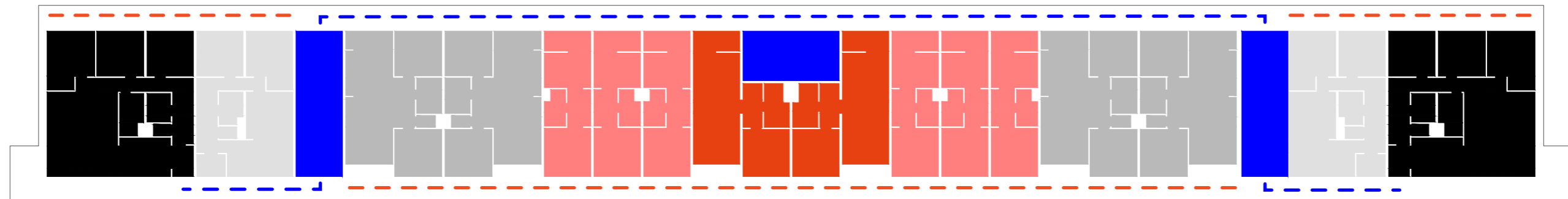

Schéma bytů

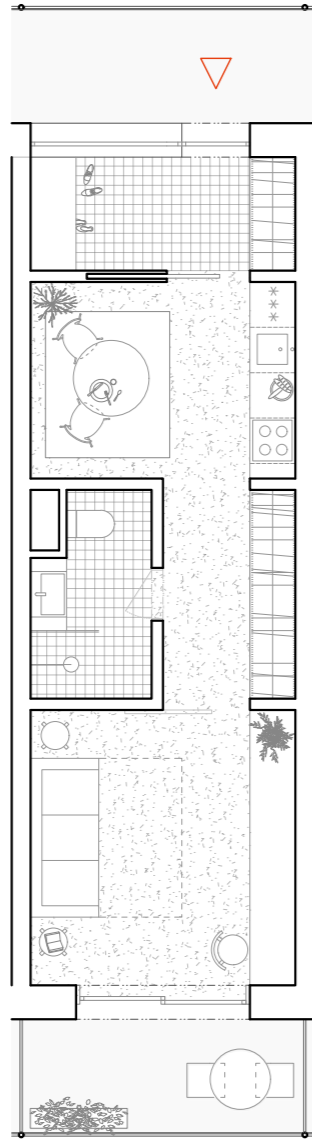
Výměry jednotlivých bytů

1kk – 36,6 m² + 6,2 m² (exteriér)
 2kk – 58,1 m² + 14,7 m²
 3kk (A) – 73 m² + 14,7 m²
 3kk (B) – 74,1 m² + 11,4 m²
 4kk – 114 m² + 17,5 m²

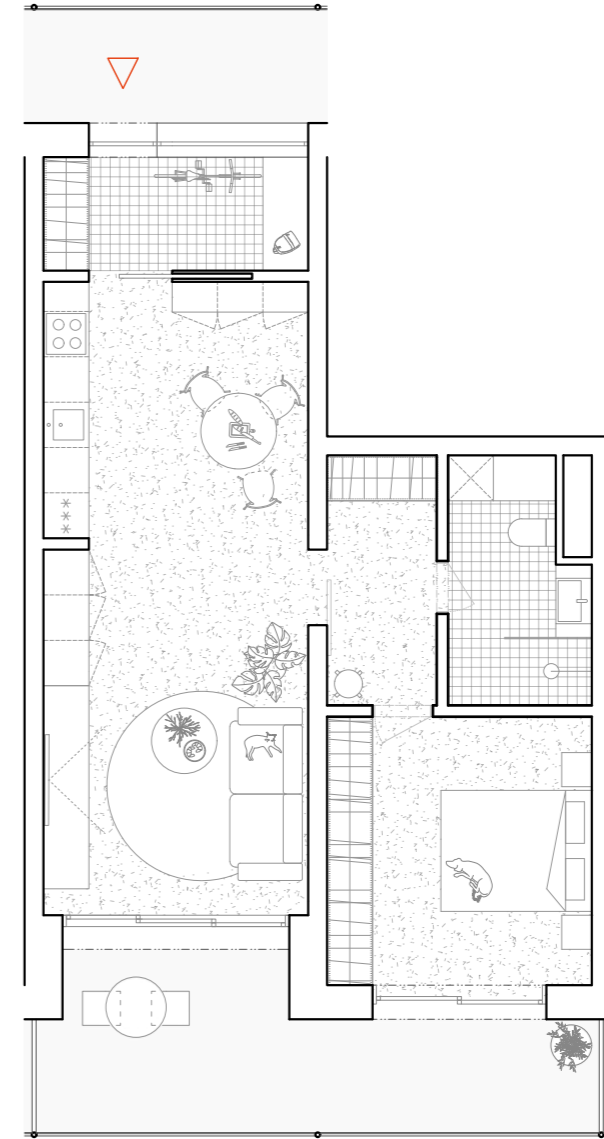

- byt 1kk
- byt 2kk
- byt 3kk (A)
- byt 3kk (B)
- byt 4kk
- vertikální komunikace
- veřejná pavlač
- soukromá pavlač

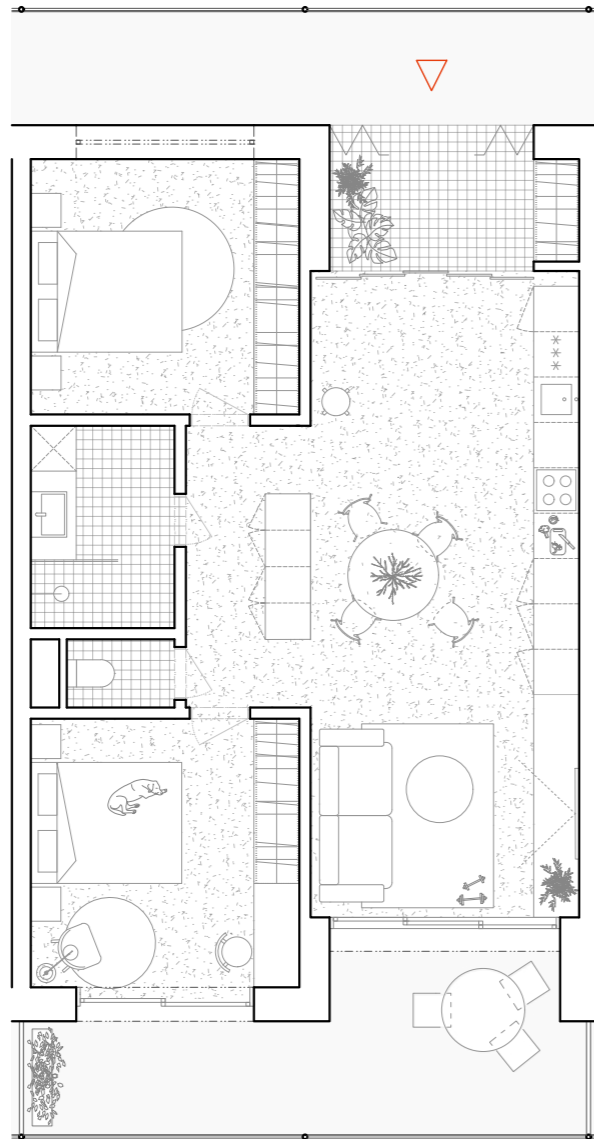

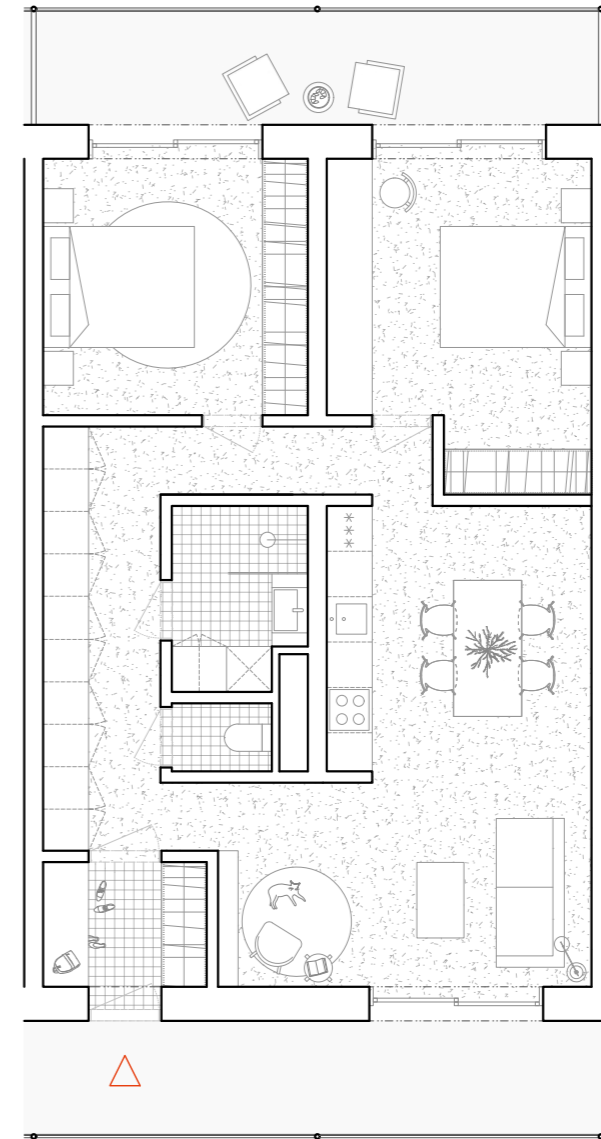
byt 1kk
36,6 m² + 6,2 m² (exteriér)
počet bytů – 24

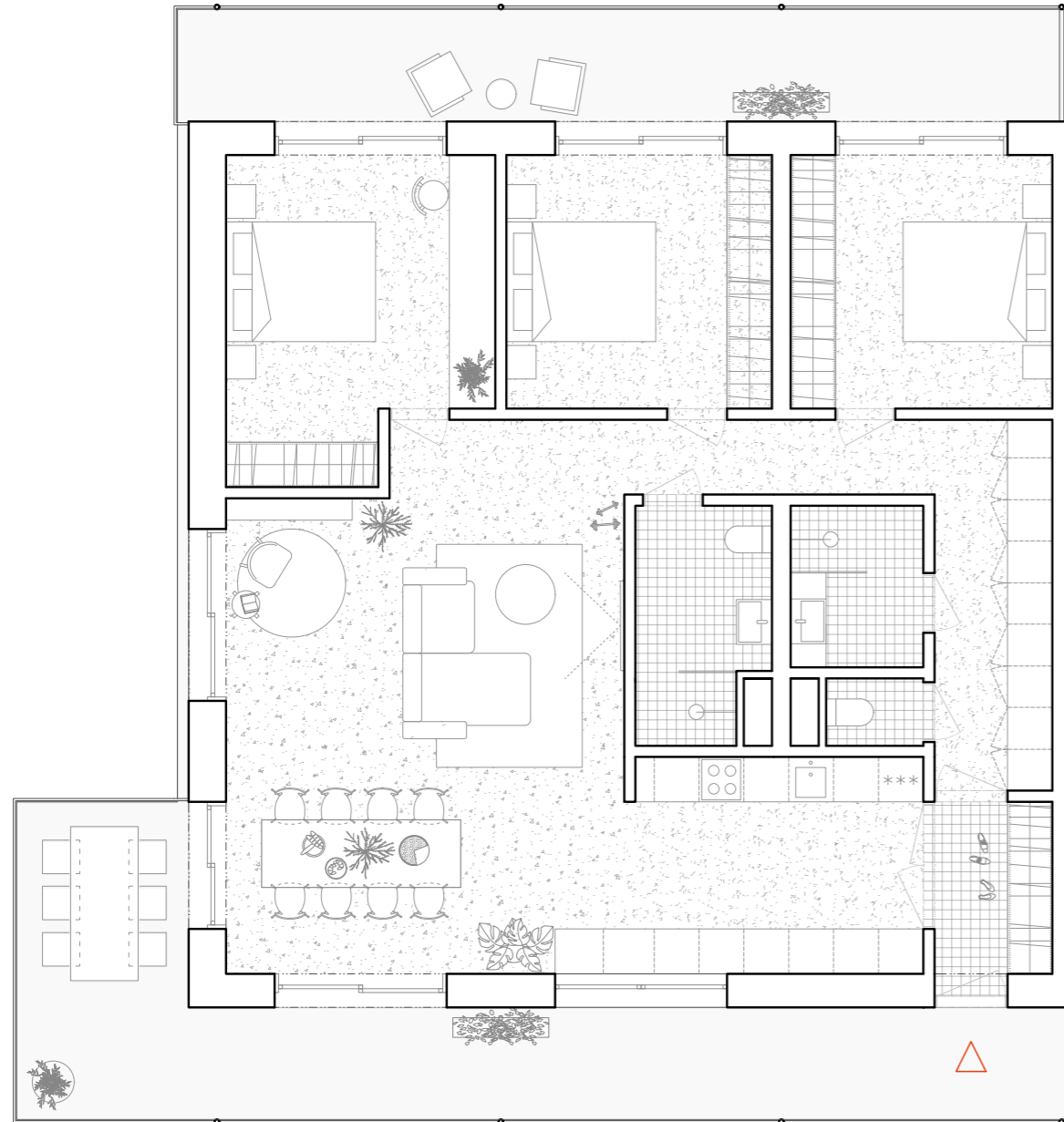
byt 2kk
58,1 m² + 14,7 m² (exteriér)
počet bytů – 8

byt 3kk (A)
73 m² + 14,7 m² (exteriér)
počet bytů – 16

byt 3kk (B)
74,1 m² + 11,4 m² (exteriér)
počet bytů – 8

byt 4kk
114 m² + 17,5 m² (exteriér)
počet bytů – 8

obrazové zdroje

veškeré fotografie bez označení jsou z archivu autora

[obr. 01] Stadtplan Reichenberg 1930. Online. Dostupné z: https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:Stadtplan_Reichenberg_1930_Liberec_1930.jpg. [cit. 2025-01-07].

[obr. 02] 1906: Německočeská výstava Liberec - obálka knihy. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/obalka-knihy/1906-nemecko-ceska-vystava-liberec-538356>. [cit. 2025-01-07].

[obr. 03] LIBEREC - STARÉ NÁMĚSTÍ - TRAMVAJ - 18-AX. Online. Dostupné z: <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Faukro.cz%2Fliberec-stare-namesti-tramvaj-18-ax-6967314233&psig=AOvVaw1OKVlIN5kKiCZ6OKJlJutb9&ust=1736360183763000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBAQjRxqFwoTCIDS5fSb5loDFQAAAAAdAAAAABA>. [cit. 2025-01-07].

[obr. 04] Liberec, Textilana. Online. In: Mistapametinaroda. Dostupné z: <https://www.mistapametinaroda.cz/db/images/640/529e1fb1c-f87b.jpg>. [cit. 2025-01-07].

[obr. 05] Sovětské tanky v Liberci 21. srpna 1968. Online. In: Aktuálně.cz. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/vinit-ukrajinu-z-okupace-1968-je-nesmysl-kyjev-nerozhodoval/r~51904a723f8211eebc030cc47ab5f122/>. [cit. 2025-01-07].

[obr. 06] OD Ještěd, celkový pohled v průběhu stavby. Online. In: Liberec:reichenbeg.net. Dostupné z: <https://liberec-reichenberg.net/stavby/karta/nazev/29-obchodni-stredisko-jested>. [cit. 2025-01-07].

[obr. 07] Masarykova třída kolem roku 1970. Online. In: Liberecaokoli.cz. Dostupné z: <https://www.liberecaokoli.cz/l/masarykova-trida/>. [cit. 2025-01-07].

[obr. 08] LIBEREC LVT LIBERECKÉ VÝSTAVNÍ TRHY VSTUPENKA ČERVENÁ 15,- KčS 1984. Online. In: Aukro.cz. Dostupné z: <https://aukro.cz/liberec-lvt-liberecke-vystavni-trhy-vstupenka-cervena-15-kcs-1984-7055864419>. [cit. 2025-01-07].

[obr. 09] Areál LVT, 60. léta, na fotografii pavilony „B“ a „D“, archiv KAM (kancelář architektury města Liberec)

[obr. 10] Lávka spojující jednotlivé pavilony v době výstavních trhů. Online. In: Liberecaokoli.cz. Dostupné z: <https://www.liberecaokoli.cz/l/liberecke-vystavni-trhy/>. [cit. 2025-01-07].

[obr. 11] Vstupní pavilon od Svatopluka Technika z roku 1946. Online. In: Liberecaokoli.cz. Dostupné z: <https://www.liberecaokoli.cz/l/liberecke-vystavni-trhy/>. [cit. 2025-01-07].

[obr. 12] Liberecké výstavní trhy v roce 1963, pavilony B, archiv KAM (kancelář architektury města Liberec)

[obr. 13] Územní studie Výstaviště, hlavní výkres. Online. In: Liberec.cz. Dostupné z: https://docs.liberec.cz/Odb_HA/2_UPP/1.PROJED-NAVANE/Liberec/US_Vystaviste/02_hlavni_vykres.pdf. [cit. 2025-01-07].

publikace

[01] NOVOTNÝ, PH.D., Ing. Marek a HEJTMÁNEK, Ing. arch. Bc. Petr. Požární bezpečnost staveb. Online. České vysoké učení technické, 2018. ISBN 978-80-01-06394-1.

[02] JEHLÍK, Jan. Rukověť urbanismu: Architektura poznávání a navrhování prostředí. Praha: Ausdruck Books, 2016. ISBN 978-80-260-9558-3.

[03] Liberec, urbanismus, architektura, industriál, pomníky, objekty, památky. 2011. Knihy 555. ISBN 978-80-866660-33-2.

[04] 1906. 2016. Oblastní galerie Liberec. ISBN 978-80-87707-18-0.

digitální podklady

[01] Historické mapy Liberce a okolí. Online. Marushkapub.org. Dostupné z: <https://marushkapub.liberec.cz/default.aspx?themeid=2>. [cit. 2025-01-07].

[02] Ing. Zuzana Štemberová, Ing. arch. Zuzana Koňasová, Ing. Eliška Šárová, Ing. Jan Trpkoš, Ing. arch. Ing. Jiří Jandourek, Mgr. Jaroslav Zeman, Ph. D., Mgr. Jarmila Hušková Šimáňová, DiS. Manuál veřejných prostranství pro město Liberec. Online. Dostupné z: <https://cloud.liberec.cz/index.php/s/BJJ7WGoJ2hhoFxf> Statutární město Liberec, 2018. ISBN 978-80-88359-28-9

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

Zadání diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: JAROSLAV ŠRÁM

datum narození: 10. 3. 1997

akademický rok / semestr: 2024/2025 ZIMNÍ SEMESTR

studijní program: ARCHITEKTURA A URBANISMUS

ústav: 15127 / ÚSTAV NAVRHOVÁNÍ

vedoucí diplomové práce: Ing. arch. VOJTĚCH SOSNA

téma diplomové práce: REVITALIZACE AREÁLU LVT

viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

REVITALIZACE AREÁLU BÝVALÝCH LIBERECKÝCH VÝSTAVNÍCH TRHŮ

2/

Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

STAVEBNÍ PROGRAM BUDE SOUČÁSTÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE A BUDE POSTAVEN NA ZÁKLADĚ ZPRACOVANÉHO

DIPLOMOVÉHO SEMINÁŘE

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

ANALYTICKÁ ČÁST, SITUACE ĚIRSIUH VZTAHU, SITUACE ŘEŠENÍHO ÚZEMÍ, PŮDORTSTÍ, ŘEZY, POHLEDY, AXONOMETRIE, VIZUALIZACE

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

MODEL
PORTFOLIO (2x)
PLACHTA

Datum a podpis studenta

13. 9. 2024

Datum a podpis vedoucího DP

13. 9. 2024

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

13/9/24 Krny

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Jaroslav Šrám

AR 204/2025, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ) LVT

(AJ) LVT

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce:

Ing. arch. Vojtěch Sosna

Ústav: 15127 Ústav navrhování I

Oponent práce:

Klíčová slova

(česká):

adaptace, polyfunkce, Liberec

Anotace

(česká):

Práce navazuje na předdiplomní seminář, zpracovaný v letním semestru 23/24 v ateliéru Sosna Filsak na Fakultě architektury ČVUT v Praze, který analyzoval město Liberec, jeho významnou historickou osu a tradici výstavních trhů. Diplomní projekt se blíže zabývá územím bývalých Libereckých výstavních trhů. Území, které svým využitím a prostorovým uspořádáním není aktuální. Cílem práce je najít takové řešení, které využívá a rozvíjí potenciál místa. Vzniká polyfunkční areál, kombinující muzeum s bytovým domem a komunitní centrum doplňující klastr dílen a sportovní haly. Návrh vytváří veřejné místo a zapojuje ho do struktury města.

Anotace (anglická):

The work is a continuation of the pre-diploma seminar, developed in the summer semester 23/24 in the Sosna Filsak studio at the Faculty of Architecture of the Czech Technical University in Prague, which analysed the city of Liberec, its important historical axis and the tradition of exhibition markets. The diploma project deals in detail with the area of the former Liberec exhibition markets, an area that is not up to date in its use and spatial arrangement. The aim of the work is to find a solution that exploits and develops the potential of the site. A multifunctional complex is being created, combining a museum with an apartment building and a community centre complementing a cluster of workshops and a sports hall. The proposal creates a public place and integrates it into the fabric of the city.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 7/1/2025

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

vedoucí práce

Ing. arch. Vojtěch Sosna
Ing arch. Karel Filsak

konstrukční a statické řešení

Ing. Lukáš Dejdar

požárně bezpečnostní řešení

doc. Ing. Daniela Bošová, Ph.D.

*Poděkování patří Vojtovi a Karlovi, nejen za diplomovou práci ale především za sdílení podnětných názorů na architekturu. Taky rodině, kamarádům a všem díky kterým to byla zábava.
Speciální poděkování patří Kristýně*

